

SEANCES DU MARDI 9 JUILLET 1985
VERGADERINGEN VAN DINSDAG 9 JULI 1985ASSEMBLEE
PLENAIRE VERGADERINGSEANCE DU MATIN
OCHTENDVERGADERING

SOMMAIRE :

CONGES :

Page 3382.

MOTION D'ORDRE :

Orateurs : MM. Wyninckx, Hubin, M. le Président, p. 3382.

PROJETS ET PROPOSITIONS DE LOI (Discussion) :

Projet de loi relatif à la publication des sondages d'opinion.

Discussion générale. — *Orateur* : M. Flagothier, rapporteur, p. 3383.

Discussion et vote des articles, p. 3383.

Proposition de loi modifiant les articles 170 et 171 du Code électoral et les articles 57 et 58 de la loi électorale communale.

Discussion générale. — *Orateur* : M. Trussart, p. 3385.

Proposition de loi modifiant les articles 117 et 171 du Code électoral.

Discussion générale. — *Orateur* : M. Gerits, rapporteur, p. 3385.

Discussion et vote des articles, p. 3386.

Projet de loi instituant le congé politique pour les membres du personnel des services publics.

Proposition de loi portant des mesures propres à permettre l'exercice de certains mandats ou fonctions publiques par des agents des services publics.

Discussion générale. — *Orateurs* : MM. De Kerpel, rapporteur, Geldolf, Vandezande, Van Roye, M. Hatry, ministre de la Région bruxelloise, M. le Président, p. 3386.Ann. parl. Sénat — Session ordinaire 1984-1985
Parlem. Hand. Senaat — Gewone zitting 1984-1985

INHOUDSOPGAVE :

VERLOF :

Bladzijde 3382.

MOTIE VAN ORDE :

Sprekers : de heren Wyninckx, Hubin, de Voorzitter, blz. 3382.

ONTWERPEN EN VOORSTELLEN VAN WET (Bespreking) :

Ontwerp van wet betreffende de bekendmaking van de opiniepeilingen.

Algemene bespreking. — *Spreker* : de heer Flagothier, rapporteur, blz. 3383.

Beraadslaging en stemming over de artikelen, blz. 3383.

Voorstel van wet houdende wijziging van de artikelen 170 en 171 van het Kieswetboek en van de artikelen 57 en 58 van de gemeentekieswet.

Algemene bespreking. — *Spreker* : de heer Trussart, blz. 3385.

Voorstel van wet houdende wijziging van de artikelen 117 en 171 van het Kieswetboek.

Algemene bespreking. — *Spreker* : de heer Gerits, rapporteur, blz. 3385.

Beraadslaging en stemming over de artikelen, blz. 3386.

Ontwerp van wet tot instelling van het politiek verlof voor de personeelsleden van de overheidsdiensten.

Voorstel van wet betreffende de uitoefening van sommige politieke ambten of mandaten door het overheidspersoneel.

Algemene bespreking. — *Sprekers* : de heren De Kerpel, rapporteur, Geldolf, Vandezande, Van Roye, de heer Hatry, minister van het Brusselse Gewest, blz. 3386.

Discussion et vote d'articles :

A l'article 1er : *Orateurs* : M. Geldolf, M. Nothomb, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique, MM. Van Roye, Egelmeeers, p. 3390.

A l'article 6 : *Orateurs* : M. Van Roye, M. Nothomb, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique, MM. Luyten, Geldolf, p. 3393.

Au nouvel article 13 : *Orateurs* : MM. Van Roye, Geldolf, M. le Président, M. Nothomb, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique, p. 3396.

Au nouvel article 14 : *Orateurs* : M. Geldolf, M. Nothomb, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique, p. 3396.

Projet de loi accordant le titre de ville aux communes de Beringen, Bilzen, Blankenberghe, Ciney, Couvin, Damme, Geel, Genappe, Gistel, Halen, Hamont-Achel, Hannut, Harelbeke, Herck-la-Ville, Looz, Lo-Reninge, Messines, Montaigu-Zichem, Oudenburg, Peer, Vilvorde et Walcourt.

Projet de loi accordant le titre de ville à la commune de Zottegem.

Discussion générale. — *Orateur* : M. Edg. Peetermans, rapporteur, p. 3389.

Discussion et vote des articles uniques, p. 3389.

Beraadslaging en stemming over artikelen :

Bij artikel 1 : *Sprekers* : de heer Geldolf, de heer Nothomb, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken en Openbaar Ambt, de heren Van Roye, Egelmeeers, blz. 3390.

Bij artikel 6 : *Sprekers* : de heer Van Roye, de heer Nothomb, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken en Openbaar Ambt, de heren Luyten, Geldolf, blz. 3393.

Bij nieuw artikel 13 : *Sprekers* : de heren Van Roye, Geldolf, de Voorzitter, de heer Nothomb, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken en Openbaar Ambt, blz. 3396.

Bij nieuw artikel 14 : *Sprekers* : de heer Geldolf, de heer Nothomb, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken en Openbaar Ambt, blz. 3396.

Ontwerp van wet tot toekenning van de titel van stad aan de gemeenten Beringen, Bilzen, Blankenberghe, Borgloon, Ciney, Couvin, Damme, Geel, Genepiën, Gistel, Halen, Hamont-Achel, Hannut, Harelbeke, Herk-de-Stad, Lo-Reninge, Mesen, Oudenburg, Peer, Scherpenheuvel-Zichem, Vilvoorde en Walcourt.

Ontwerp van wet waarbij aan de gemeente Zottegem de titel van stad wordt verleend.

Algemene bespreking. — *Spreker* : de heer Edg. Peetermans, rapporteur, blz. 3389.

Beraadslaging en stemming over de enige artikelen, blz. 3389.

PRESIDENCE DE M. LEEMANS, PRESIDENT

VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER LEEMANS, VOORZITTER

M. Coen, secrétaire, prend place au bureau.

De heer Coen, secretaris, neemt plaats aan het bureau.

Le procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.

De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

La séance est ouverte à 10 h 05 m.

De vergadering wordt geopend te 10 u. 05 m.

CONGES — VERLOF

M. Marmenout, à l'étranger; Mme Herman-Michielsens, pour raison de santé, demandent un congé.

Vragen verlof : de heer Marmenout, in het buitenland; Mevr. Herman-Michielsens, om gezondheidsredenen.

— Ces congés sont accordés.

Dit verlof wordt toegestaan.

— Pris pour information.

Voor kennisgeving.

MOTIE VAN ORDE — MOTION D'ORDRE

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Wyninckx voor een motie van orde.

De heer Wyninckx. — Mijnheer de Voorzitter, enkele weken geleden is bij herhaling in de commissie voor de parlementaire werkzaamheden gehandeld over de mogelijkheid een gezamenlijke parlementaire onderzoekscommissie van Kamer en Senaat in te stellen in verband met de gebeurtenissen in het Heizelstadion. Een dergelijke commissie is niet tot stand gekomen en zulks werd door de Senaat nogal pijnlijk aanvoeld. Er werden hier weliswaar over dat drama een aantal interpellaties gehouden die echter geen aanleiding hebben gegeven tot het indienen van een motie aangezien het moeilijk was in de Senaat over een motie te stemmen betreffende het Heizeldrama terwijl de onder-

zoekscommissie van de Kamer met haar werkzaamheden nog niet klaar was.

Wij hebben nu vernomen dat die werkzaamheden ten einde zijn en dat de Kamer volgende vrijdag in plenaire vergadering kennis zal krijgen van het desbetreffende verslag en daaruit de nodige conclusies zal trekken.

Het komt mij voor, mijnheer de Voorzitter, dat het aanbeveling verdient dat de Senaat kennis zou krijgen van dit document, vooral omdat in de commissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden een ontwerp van wet in discussie is in verband met de gemeentepolitie. We lopen het risico tot een vrij absurde situatie te komen indien wij de behandeling van dit wetsontwerp zouden voortzetten zonder kennis te hebben genomen van de fundamentele kritiek op de werking van een aantal politiekorpsen zoals die tot uiting komt in het verslag van de parlementaire onderzoekscommissie van de Kamer van volksvertegenwoordigers.

Mag ik u vragen, mijnheer de Voorzitter, de nodige stappen bij uw collega van de Kamer te doen opdat dit verslag ten spoedigste de senatoren ter hand zou worden gesteld? Kunnen wij misschien afspreken dat in dat geval dit document wordt verwezen naar de commissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden waar het dan zou kunnen worden besproken samen met het wetsontwerp op de gemeentepolitie? Het is belangrijk dat de leden van de commissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden, die uitvoerig over het ontwerp in verband met de gemeentepolitie zullen discussiëren, vooraf kennis krijgen van een aantal zwakheden, een aantal fouten en onvolkomen-

heden die tot uiting zijn gekomen tijdens het Heizeldrama en waarover in het verslag waarschijnlijk nuttige inlichtingen aanwezig zijn. (*Applaus op de socialistische banken.*)

M. le Président. — La parole est à M. Hubin.

M. Hubin. — Monsieur le Président, lors de la première réunion à huis clos de la commission d'enquête, les sénateurs, membres de la commission de l'Intérieur, ont été invités. Il leur a été promis que tous les documents leur seraient transmis.

Cette promesse n'est apparemment pas tenue car, jusqu'à présent, nous n'avons rien reçu.

Puis-je, dès lors, vous suggérer, monsieur le Président, de demander, sinon d'exiger, que ce document nous soit transmis ?

De Voorzitter. — Het verslag is nog niet gedrukt; wellicht zal het morgen of op zijn laatst vrijdag aan alle leden van de Senaat worden overgezonden.

Aan de Senaatscommissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden komt het toe te oordelen of dit document al dan niet bij het dossier over de gemeentepolitie gevoegd wordt. Ik kan me voorstellen dat uit dat verslag bepaalde lessen kunnen worden getrokken, die voor de discussie over het ontwerp op de gemeentepolitie van nut kunnen zijn.

Het is evident dat de Senaat geen discussie aanvat over de conclusies van dat verslag. Daarover mag geen twijfel bestaan.

Wij hopen morgennamiddag, zoniet uiterlijk vrijdag, ik herhaal het, dat document ter beschikking van de leden te kunnen stellen.

De heer Wyninckx. — Dank u wel, mijnheer de Voorzitter.

PROJET DE LOI RELATIF A LA PUBLICATION DES SONDAGES D'OPINION

Discussion générale et vote des articles

ONTWERP VAN WET BETREFFENDE DE BEKENDMAKING VAN DE OPINIEPEILINGEN

Algemene beraadslaging en stemming over de artikelen

M. le Président. — Nous abordons l'examen du projet de loi relatif à la publication des sondages d'opinion.

Wij vatten de beraadslaging aan over het ontwerp van wet betreffende de bekendmaking van de opiniepeilingen.

La discussion générale est ouverte.

De algemene beraadslaging is geopend.

La parole est à M. Flagthier pour présenter son rapport oral.

M. Flagthier, rapporteur. — Monsieur le Président, monsieur le ministre, la commission de l'Intérieur m'a chargé de faire un rapport oral au sujet du projet de loi relatif à la publication des sondages d'opinion, projet que la commission a examiné lors de sa réunion du 2 juillet 1985.

A l'origine, il s'agissait d'une proposition de loi de M. Paque qui a été amendée et votée au Sénat. Le texte voté par le Sénat a été soumis au Conseil supérieur de statistique conformément à la loi du 4 juillet 1962.

En commission de l'Intérieur de la Chambre des représentants, le gouvernement a déposé un amendement reprenant les remarques du Conseil supérieur de statistique.

Le texte ainsi amendé a été voté le 21 juin 1985, en séance publique de la Chambre par 142 voix et 2 abstentions.

L'amendement du gouvernement portait sur :

1. Une définition plus large du terme « publication » et l'abandon de ce fait de la distinction entre « publication » et « diffusion » ;

2. L'exclusion du champ d'application de la loi des enquêtes effectuées par l'Institut national de statistique et par la Banque Nationale ;

3. Diverses adaptations techniques à l'article 2 et introduction de l'obligation de communiquer ces indications à l'Institut national de statistique afin de pouvoir disposer d'une information correcte sur l'ensemble des sondages effectués dans le pays ;

4. L'allègement administratif : l'examen du dossier de chaque sondage par la Commission ou par l'Institut national de statistique est abandonné car cette procédure est trop lourde et trop coûteuse. La Commission des sondages d'opinion est chargée de faire des propo-

sitions sur les normes de qualité, les règles de conduite et les modalités de contrôle. Ces propositions seront traduites en arrêté royal et les commissions compétentes du Parlement seront informées de l'avis de la Commission avant la publication de l'arrêté royal.

En outre, la Commission se voit accorder un délai de douze mois après l'entrée en vigueur de la loi pour la remise de son rapport et, enfin, la composition de la Commission est légèrement modifiée, sa présidence est confiée à un magistrat du Conseil d'Etat ou de la Cour de cassation.

M. Kevers, vice-président, prend la présidence de l'assemblée

Un membre a regretté que le texte voté par la Chambre ne reprenne plus l'obligation d'indiquer la période pendant laquelle le sondage a été effectué. Il rappelle, à cet égard, que la commission de l'Intérieur avait modifié le texte de la proposition pour imposer cette mention.

Le ministre a répondu que cette exigence pourrait être inscrite dans l'arrêté royal à publier après le rapport de la Commission des sondages d'opinion.

Les articles du projet et l'ensemble ont été adoptés à l'unanimité des 14 membres présents. (*Applaudissements sur les bancs de la majorité.*)

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close et nous passons à l'examen des articles du projet de loi.

Vraagt niemand meer het woord in de algemene beraadslaging ? Zo neen, dan verklaar ik ze voor gesloten en gaan wij over tot de behandeling van de artikelen van het ontwerp van wet.

Artikel één luidt :

Artikel 1. § 1. Voor de toepassing van deze wet wordt verstaan onder :

1. « Opiniepeiling », het stellen van een aantal bij voorbaat bepaalde vragen van een aantal personen die samen als representatief voor een welbepaalde populatie worden beschouwd, zodanig dat de door middel van de peiling verkregen antwoord-distributies tot schattingen leiden, geldend voor de gehele, hoger genoemde populatie ;

2. « Bekendmaking », het openbaar maken van de resultaten van een opiniepeiling door middel van om het even welk medium.

Met « opiniepeiling » wordt gelijkgesteld de verkiezingsstimulatie op basis van opiniepeilingen.

§ 2. De opiniepeilingen verricht door het Nationaal Instituut voor de statistiek ter uitvoering van de wet van 4 juli 1962 waarbij de regering gemachtigd wordt statistische en andere onderzoeken te houden of door een nationaal, gewestelijk, gemeenschaps-, provinciaal of gemeentelijk bestuur, of door een dienst of organisme van openbaar nut onder toezicht van een dergelijk bestuur, evenals opiniepeilingen uitgevoerd door voormelde besturen en instellingen in opdracht en voor rekening van de Europese Gemeenschappen, vallen niet onder de toepassing van deze wet.

De door de Nationale Bank van België georganiseerde onderzoeken vallen evenmin onder de toepassing ervan.

Article 1er. § 1er. Pour l'application de la présente loi, on entend par :

1. « Sondage d'opinion », le fait de poser un certain nombre de questions préalablement déterminées à un certain nombre de personnes considérées ensemble comme représentatives d'une population déterminée, de telle sorte que les distributions de réponses obtenues au moyen du sondage conduisent à des estimations valables pour l'ensemble de la population précitée ;

2. « Publication », le fait de rendre public par quelque média que ce soit les résultats d'un sondage d'opinion.

Est assimilée à un sondage d'opinion la stimulation de vote réalisée à partir de sondages d'opinion.

§ 2. Les sondages d'opinion organisés par l'Institut national de statistique sur base de la loi du 4 juillet 1962 autorisant le gouvernement à procéder à des investigations statistiques et autres, ou par un pouvoir national, régional, communautaire, provincial ou communal, ou par un service ou un organisme d'intérêt public sous le contrôle de pareil pouvoir, de même que les sondages d'opinion réalisés par les pouvoirs susmentionnés à la demande et pour compte des Communautés européennes, ne tombent pas sous l'application de la présente loi.

Ne tombent pas davantage sous son application les enquêtes organisées par la Banque Nationale de Belgique.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 2. De bekendmaking van opiniepeilingen moet vergezeld gaan van onderstaande gegevens :

- a) Het doel en het onderwerp van de opiniepeilingen alsook de geïdentificeerde bevolkingsgroep;
- b) Het aantal personen die als ondervrager hebben meegewerkt;
- c) De grootte van het oorspronkelijk staal en het aantal werkelijk ondervraagde personen;
- d) De methode van steekproeftrekking;
- e) De samenstelling van het werkelijk ondervraagde staal naar geslacht, leeftijd, inkomen, stand en beroep, vóór en na eventuele herweging, voor zover deze gegevens worden geregistreerd tijdens de peiling;
- f) Een procentuele verdeling van de antwoorden op alle vragen, met voor iedere vraag mededeling van het percentage personen, die op die vraag geen antwoord hebben gegeven, alsook de bases waarop de verschillende percenten werden berekend;
- g) Een algemene informatie over het betrouwbaarheidsinterval, rekening houdend met de grootte van de steekproef;
- h) De manier van ondervragen : persoonlijk vraaggesprek op een openbare plaats, persoonlijk vraaggesprek ten huize van de ondervraagde, telefonische vraaggesprekken, schriftelijke enquêtes enz.;
- i) De indeling van de steekproef naar grootte van de gemeente, met aanduiding van het aantal gemeenten waarin personen werden ondervraagd;
- j) De naam en de hoedanigheid van de opdrachtgever(s);
- k) De weergave van de gestelde vragen, met inbegrip van de antwoordmogelijkheden welke op de vragenlijst voorkomen of aan de ondervraagde personen mondeling werden voorgelegd;
- l) De naam van de instelling of van de persoon die de peiling heeft verricht.

Deze gegevens moeten bij de bekendmaking van de peiling worden medegedeeld aan het Nationaal Instituut voor de statistiek.

Art. 2. La publication d'un sondage d'opinion doit être accompagnée des indications suivantes :

- a) Le but et l'objet du sondage d'opinion ainsi que la population visée;
- b) Le nombre des personnes qui y ont participé en tant qu'enquêteurs;
- c) L'importance de l'échantillon initial et le nombre des personnes réellement interrogées;
- d) La méthode d'échantillonnage;
- e) La composition de l'échantillon des personnes effectivement interrogées, en fonction de leur sexe, de leur âge, de leur revenu et de leur appartenance socio-professionnelle, avant et après une pondération éventuelle, pour autant que ces données aient été enregistrées pendant le sondage;
- f) Une ventilation en pour cent des réponses fournies à toutes les questions, avec mention, pour chaque question, du pourcentage des personnes qui n'y ont pas répondu ainsi que les bases sur lesquelles les différents pourcentages ont été calculés;
- g) Une information générale concernant l'intervalle de confiance à prendre en considération, compte tenu de l'importance de l'échantillon;
- h) La manière dont les questions sont posées : interviews personnelles dans un lieu public, interviews personnelles au domicile de la personne interrogée, interviews téléphoniques, enquêtes écrites, etc.;
- i) La classification de l'échantillon en fonction de la taille de la commune, avec indication du nombre des communes dans lesquelles des personnes ont été interrogées;
- j) Le nom et la qualité de celui (ceux) qui a (ont) fait réaliser le sondage;
- k) La reproduction des questions posées, y compris les réponses possibles qui figurent au questionnaire ou qui ont été communiquées verbalement aux personnes interrogées;
- l) Le nom de l'organisme ou de la personne qui a effectué le sondage.

Ces indications doivent, lors de la publication du sondage, être communiquées à l'Institut national de statistique.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 3. De Koning stelt, bij in Ministerraad overlegd besluit en op voorstel van de in artikel 4 bedoelde Commissie, de kwaliteitsnormen en de gedragsregels vast die door personen en instellingen dienen te worden geëerbiedigd bij de uitvoering van opiniepeilingen, evenals de

modaliteiten voor het toezicht en de naleving van deze normen en regels.

Art. 3. Le Roi fixe, par arrêté délibéré en Conseil des ministres et sur proposition de la Commission visée à l'article 4, les normes de qualité et les règles de conduite à respecter par les personnes et instituts lors de la réalisation de sondages d'opinion, ainsi que les modalités du contrôle et du respect de ces normes et règles.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 4. § 1. Er wordt een Commissie voor de opiniepeilingen opgericht, hierna « de Commissie » genoemd.

§ 2. De Commissie is ermede belast binnen twaalf maanden na de inwerkingtreding van deze wet, voorstellen te doen over de in artikel 3 voornoemde aangelegenheden.

De voorstellen van de Commissie worden toegezonden aan de minister van Economische Zaken.

§ 3. De Commissie bestaat uit :

a) Twee leden aangewezen bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit, uit de leden van de Raad van State, op voorstel van deze Raad;

b) Twee leden aangewezen bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit, uit de leden van het Hof van cassatie, op voorstel van dit Hof;

c) Negen experts, waarvan minstens twee hoogleraren in de statistiek en één ambtenaar van het Nationaal Instituut voor de statistiek, aangewezen bij een in Ministerraad overgelegd koninklijk besluit, op de voordracht van de minister van Economische Zaken.

De voorzitter wordt aangewezen bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit, uit de leden bedoeld sub a en b, op de voordracht van de Minister van Economische Zaken.

§ 4. De Commissie organiseert haar werkzaamheden en stelt haar huishoudelijk reglement vast. Dit reglement is aangenomen als twee derde van de aanwezige leden het goedkeuren.

§ 5. De voor de werking van de Commissie nodige kredieten worden uitgetrokken op de begroting van het ministerie van Economische Zaken.

Art. 4. § 1er. Il est créé une Commission des sondages d'opinion, ci-après dénommée « la Commission ».

§ 2. La Commission est chargée de formuler, dans les douze mois suivant l'entrée en vigueur de la loi, des propositions concernant les matières énumérées à l'article 3.

Les propositions de la Commission sont transmises au ministre des Affaires économiques.

§ 3. La Commission est composée de :

a) Deux membres désignés, par voie d'arrêté royal délibéré en Conseil des ministres, parmi les membres du Conseil d'Etat, sur la proposition de ce Conseil;

b) Deux membres désignés, par voie d'arrêté royal délibéré en Conseil des ministres, parmi les membres de la Cour de cassation, sur la proposition de cette Cour;

c) Neuf experts, dont au moins deux professeurs en statistique et un fonctionnaire de l'Institut national de statistique, désignés par un arrêté royal délibéré en Conseil des ministres, sur la proposition du ministre des Affaires économiques.

Le président est désigné, par voie d'arrêté royal délibéré en Conseil des ministres, parmi les membres visés sous a et b, sur proposition du ministre des Affaires économiques.

§ 4. La Commission organise ses travaux et arrête son règlement d'ordre intérieur. Ce règlement est adopté s'il est approuvé par deux tiers des membres présents.

§ 5. Les crédits nécessaires au fonctionnement de la Commission sont ouverts au budget du ministère des Affaires économiques.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 5. Vanaf de dertigste kalenderdag die voorafgaat aan de dag van één van de verkiezingen die worden geregeld door de kieswetboeken, of aan de dag van de verkiezingen van het Europees Parlement, is het verboden de resultaten van opiniepeilingen daaromtrent, door welk middel ook, bekend te maken, te verspreiden of toe te lichten.

Art. 5. A partir du trentième jour civil précédant la date de l'une des élections régies par les codes électoraux ou des élections au Parlement européen, il est interdit de divulguer, de diffuser ou de commenter, par quelque moyen que ce soit, les résultats de sondages relatifs à ces élections.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 6. Inbreuken op deze wet kunnen worden gestraft met een boete van 50 tot 2 000 frank.

Art. 6. Les infractions à la présente loi peuvent être sanctionnées d'une amende de 50 à 2 000 francs.

— Aangenomen.

Adopté.

M. le Président. — Il sera procédé ultérieurement au vote sur l'ensemble du projet de loi.

We stemmen later over het ontwerp van wet in zijn geheel.

VOORSTEL VAN WET HOUDENDE WIJZIGING VAN DE ARTIKELN 170 EN 171 VAN HET KIESWETBOEK EN VAN DE ARTIKELN 57 EN 58 VAN DE GEMEENTEKIESWET

Algemene beraadslaging

PROPOSITION DE LOI MODIFIANT LES ARTICLES 170 ET 171 DU CODE ELECTORAL ET LES ARTICLES 57 ET 58 DE LA LOI ELECTORALE COMMUNALE

Discussion générale

De Voorzitter. — Wij vatten de beraadslaging aan over het voorstel van wet houdende wijziging van de artikelen 170 en 171 van het Kieswetboek en van de artikelen 57 en 58 van de gemeentekieswet.

Nous abordons l'examen de la proposition de loi modifiant les articles 170 et 171 du Code électoral et les articles 57 et 58 de la loi électorale communale.

De algemene beraadslaging is geopend.

La discussion générale est ouverte.

Het woord is aan de rapporteur.

De heer Gerits, rapporteur. — Ik verwijs naar mijn verslag, mijnheer de Voorzitter.

M. le Président. — La parole est à M. Trussart.

M. Trussart. — Monsieur le Président, la proposition que j'ai déposée a été repoussée à une large majorité en commission; elle me paraît toutefois mériter un sort meilleur. C'est pourquoi je viens plaider ici son adoption par l'honorable assemblée.

J'ai, en effet, l'impression que tous les éléments n'ont pas été mis en lumière et que la proposition a été examinée avec une certaine légèreté. Il est donc nécessaire de fournir des éléments supplémentaires. En effet, *in fine* du rapport, je relève que « le ministre de l'Intérieur déclare que la proposition a l'avantage de poser clairement certains problèmes. La question doit cependant être envisagée dans un cadre plus large. Il observe également que la proposition de loi ne parle pas des élections provinciales et que le but visé par l'auteur de la proposition suppose un grand nombre de modifications supplémentaires à la législation électorale ».

Je m'étonne de l'ignorance du ministre de l'Intérieur en matière de loi électorale. En effet, les articles que je propose de modifier touchent le cadre provincial et la modification des articles 170 et 171 du Code électoral est applicable *mutatis mutandis* à la loi électorale provinciale.

L'intérêt de cette proposition est de rendre son vrai sens au suffrage universel. Or il est clair que le système consistant à attribuer les votes en cas de tête aux candidats inscrits sur les listes, dans l'ordre des premier, deuxième, troisième et ainsi de suite, tend à privilégier de façon excessive le choix des partis au détriment de celui que devraient opérer les électeurs. On pourrait même dire que ceux-ci sont ainsi détournés d'un vote réfléchi, ce qui est démontré par les faits depuis de très nombreuses années. Les candidats qui occupent la première place bénéficient indiscutablement du transfert du nombre maximum de voix et sont quasiment toujours élus. Il semble donc que l'électeur ne peut jouer réellement le rôle qui lui est normalement dévolu.

Le mérite de cette proposition est de vouloir rétablir un équilibre nettement meilleur entre le choix légitime des partis, d'une part, et le choix tout aussi légitime des électeurs, d'autre part. (*Applaudissements sur les bancs Ecolo-Agalev.*)

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close.

Vraagt niemand meer het woord in de algemene vergadering? Zo neen, dan verklaar ik ze voor gesloten.

Nous voterons ultérieurement sur les conclusions de la commission tendant au rejet de la proposition de loi.

Wij stemmen later over de conclusies van de commissie strekkende tot de verwerping van het voorstel van wet.

VOORSTEL VAN WET HOUDENDE WIJZIGING VAN DE ARTIKELN 117 EN 171 VAN HET KIESWETBOEK

Algemene beraadslaging en stemming over de artikelen

PROPOSITION DE LOI MODIFIANT LES ARTICLES 117 ET 171 DU CODE ELECTORAL

Discussion générale et vote des articles

De Voorzitter. — Wij vatten de beraadslaging aan over het voorstel van wet houdende wijziging van de artikelen 117 en 171 van het Kieswetboek.

Nous abordons l'examen de la proposition de loi modifiant les articles 117 et 171 du Code électoral.

De algemene beraadslaging is geopend.

La discussion générale est ouverte.

Het woord is aan de rapporteur voor een mondeling verslag.

De heer Gerits, rapporteur. — Mijnheer de Voorzitter, zoals uit de memorie van toelichting blijkt, vindt dit wetsvoorstel zijn oorsprong in de problemen die onlangs gerezen zijn naar aanleiding van de opvolging van een senator in het kiesarrondissement Charleroi-Thuin.

De indiener van het voorstel meent de bekende moeilijkheden te kunnen remediëren en tussentijdse verkiezingen te kunnen voorkomen of alleszins tot een minimum te beperken, door de wettelijke verplichting in te voeren om op de kandidatenlijsten voor Kamer en Senaat minimum drie kandidaat-opvolgers voor te dragen.

Het stelt dat hierdoor gehandeld wordt in de lijn van de Grondwet, die eveneens als algemene regel in verkiezingen op vaste tijdstippen voorziet.

Hij stipt verder aan dat geen ernstige argumenten kunnen worden aangehaald om niet verscheidene opvolgers te hoeven voordragen.

Hij wordt hierin bijgevalen door een commissielid dat er daarenboven op wijst dat er zich tijdens een legislatuur blijkbaar meer frequent vervangingen voordoen en dat het goed is hierop voort te gaan door een aanpassing van de wetgeving in deze materie, wat de wetgevende verkiezingen betreft.

Voor de gemeenten en de provincies doet de kwestie zich anders voor vermits daar de niet-gekozenen automatisch opvolger zijn.

Vaststellend dat tussentijdse verkiezingen meestal overbodige en ongewenste moeilijkheden meebrengen, meent het lid dat moet worden aanvaard dat deze wetswijziging opnieuw een bepaalde beperking van vrijheid inhoudt. De voorziene verplichting van het voorstel heeft immers uitsluitend tot doel het democratisch systeem beter te laten functioneren.

Een ander lid merkt op dat het indienen van lijsten zonder opvolgers eventueel kan betekenen dat men niet echt de bedoeling heeft zitting te hebben. Dergelijke voordracht vindt het lid dan ook onlogisch en tegengesteld aan de bedoelingen van het Kieswetboek.

Door verscheidene leden wordt opgemerkt dat de bepalingen van het wetsvoorstel niet alle problemen zullen oplossen. Men kan inderdaad terzelfder tijd effectief kandidaat en tevens opvolger zijn, waardoor men, bij het wegvallen van de gekozene, voor een zelfde probleem komt te staan.

Hiertegenover wordt opgemerkt dat om dit te voorkomen het wetsvoorstel minimum in drie opvolgers voorziet.

Een totaal waterdichte wetgeving in deze materie is volgens de indiener echter wellicht onmogelijk en men moet zich afvragen of het aangewezen is voor iedere potentiële casuïstiek te willen legiferen. Het huidige wetsvoorstel lost allicht 90 pct. van de mogelijke problemen op, vooral nu artikel 56bis van de Grondwet opgeheven is.

Het voorstel is een onbetwistbare bijdrage tot de parlementaire institutie.

Hoewel alsnog steeds als ten onrechte bestempeld, wordt immers bij herhaling de vraag gesteld of het Parlement regelmatig is samengesteld als er een onmogelijkheid is om een effectief kandidaat te vervangen.

Door de minister van Binnenlandse Zaken werden een aantal technische opmerkingen gemaakt die door de commissie werden aangenomen en die hun weerslag hebben gevonden in de definitieve tekst zoals die werd aangenomen door de commissie en die in de vorm van een afzonderlijk document aan de leden van de Senaat werd meegedeeld.

Deze technische amendementen, de artikelen en het geheel van het ontwerp worden aangenomen bij eenparigheid van de 15 aanwezige leden.

Door de commissie wordt vertrouwen geschonken aan de rapporteur voor dit mondeling verslag. (*Applaus op de banken van de meerderheid.*)

De Voorzitter. — Vraagt niemand meer het woord in de algemene beraadslaging? Zo neen, dan verklaar ik ze voor gesloten en gaan wij over tot de behandeling van de artikelen van het voorstel van wet.

Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close et nous passons à l'examen des articles de la proposition de loi.

Artikel 1 luidt :

Artikel 1. In artikel 117 van het Kieswetboek worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1. De eerste volzin van het eerste lid wordt vervangen als volgt :

« Bij het voordragen van de kandidaten voor de mandaten van volksvertegenwoordiger of senator moeten tegelijkertijd en met inachtneming van dezelfde vormen kandidaat-opvolgers worden voorgedragen. »

2. Het tweede lid wordt aangevuld als volgt :

« Er moeten evenwel minstens drie kandidaat-opvolgers zijn. »

Article 1er. L'article 117 du Code électoral est modifié comme suit :

1. La première phrase du premier alinéa de cet article est remplacée par la suivante :

« Lors de la présentation de candidats aux mandats de représentant ou de sénateur, il doit être présenté en même temps que ceux-ci et dans les mêmes formes des candidats suppléants. »

2. Le deuxième alinéa de cet article est complété par la disposition suivante :

« Il doit toutefois y avoir au moins trois candidats suppléants. »

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 2. Het eerste lid van artikel 171 van hetzelfde Wetboek wordt aangevuld met de woorden « en niet minder dan drie zijn ».

Art. 2. Le premier alinéa de l'article 171 du même Code est complété par les mots « ni être inférieur à trois ».

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 3. Artikel 123 van hetzelfde Wetboek wordt gewijzigd als volgt :

1° In het derde lid wordt een 2^obis ingevoegd, luidende :

« 2^obis. Geen of onvoldoende kandidaat-opvolgers »;

2° Het vierde lid wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Behalve in het geval bedoeld onder 2^obis van het voorgaande lid, mag de verbeterings- of aanvullingsakte geen naam van een nieuwe kandidaat bevatten. Zij mag in geen geval de in de afgewezen akte aangenomen volgorde van voordracht wijzigen »;

3° Tussen het vijfde en het zesde lid, wordt een nieuw lid ingevoegd, luidende :

« De nieuwe kandidaten die voor de opvolging worden voorgedragen overeenkomstig het derde lid, 2^obis, moeten de hun aangeboden kandidatuur in een schriftelijke verklaring bewilligen. »

Art. 3. L'article 123 du même Code est modifié comme suit :

1° A l'alinéa 3, il est inséré un point 2^obis libellé comme suit :

« 2^obis. Absence ou insuffisance de candidats à la suppléance »;

2° L'alinéa 4 est remplacé par la disposition suivante :

« Sauf dans le cas prévu au 2^obis de l'alinéa précédent, l'acte rectificatif ou complémentaire ne peut comprendre le nom d'aucun candidat

nouveau. Il ne peut en tout état de cause modifier l'ordre de présentation adopté dans l'acte écarté »;

3° Entre les alinéas 5 et 6, il est inséré un nouvel alinéa libellé comme suit :

« Les nouveaux candidats proposés à la suppléance conformément à l'alinéa 3, 2^obis, doivent accepter par une déclaration écrite la candidature qui leur est offerte. »

— Aangenomen.

Adopté.

De Voorzitter. — De commissie stelt een nieuw opschrift voor dat luidt : « Voorstel van wet houdende wijziging van de artikelen 117, 123 en 171 van het Kieswetboek ».

La commission propose un nouvel intitulé ainsi rédigé : « Proposition de loi modifiant les articles 117, 123 et 171 du Code électoral ».

Is de Senaat het met die tekst eens ?

Ce texte rencontre-t-il l'accord de l'assemblée ? (*Assentiment.*)

Het nieuw opschrift is goedgekeurd.

Le nouvel intitulé est approuvé.

We stemmen later over het voorstel van wet in zijn geheel.

Il sera procédé ultérieurement au vote sur l'ensemble de la proposition de loi.

ONTWERP VAN WET TOT INSTELLING VAN HET POLITIEK VERLOF VOOR DE PERSONEELSLEDEN VAN DE OVERHEIDSDIENSTEN

VOORSTEL VAN WET BETREFFENDE DE UITOEFENING VAN SOMMIGE POLITIEKEAMBTEN OF MANDATEN DOOR HET OVERHEIDSPERSONEEL

Algemene beraadslaging

PROJET DE LOI INSTITUANT LE CONGE POLITIQUE POUR LES MEMBRES DU PERSONNEL DES SERVICES PUBLICS

PROPOSITION DE LOI PORTANT DES MESURES PROPRES A PERMETTRE L'EXERCICE DE CERTAINS MANDATS OU FONCTIONS POLITIQUES PAR DES AGENTS DES SERVICES PUBLICS

Discussion générale

De Voorzitter. — Wij vatten de beraadslaging aan over het ontwerp van wet tot instelling van het politiek verlof voor de personeelsleden van de overheidsdiensten en over het voorstel van wet betreffende de uitoefening van sommige politieke ambten of mandaten door het overheidspersoneel.

Nous abordons l'examen du projet de loi instituant le congé politique pour les membres du personnel des services publics et de la proposition de loi portant des mesures propres à permettre l'exercice de certains mandats ou fonctions politiques par des agents des services publics.

De algemene beraadslaging is geopend.

La discussion générale est ouverte.

Het woord is aan de rapporteur.

De heer De Kerpel. — Mijnheer de Voorzitter, het wetsontwerp dat hier ter tafel ligt, heeft tot doel het overheidspersoneel in de mogelijkheid te stellen onder bepaalde voorwaarden verlof te bekomen voor de uitoefening van een politiek mandaat.

Dit wetsontwerp voorziet in een reële leemte. Daar waar voor de werknemers van de privé-sector deze problematiek werd geregeld door de wet van 19 juli 1976, werd voor het overheidspersoneel tot nog toe niet gelegifereerd, met het gevolg dat in de openbare diensten de concrete gevallen, wanneer een personeelslid om een dergelijk verlof vroeg, behandeld werden op zeer uiteenlopende manieren, waaruit een grote dispariteit is ontstaan in de toegepaste regelingen.

Deze situatie wordt ervaren als discriminatoir op een dubbel vlak, eerst binnen de groep van de ambtenaren zelf, die beter of slechter worden behandeld naargelang van de beoordeling van de hiërarchische oversten van de verschillende besturen en vervolgens omdat de ambtenaren aanspraak maken op de rechten toegekend aan de werknemers uit de privé-sector.

Het wetsontwerp strekt ertoe deze twee discriminaties op te heffen. Op de eerste plaats herneemt het wetsontwerp in de ruimst mogelijke mate de beschikkingen die gelden voor de werknemers uit de privé-sector. Gelet evenwel op het feit dat de situatie in de openbare diensten

grondig verschilt van de situatie in de privé-sector, werden deze beschikkingen, voor zoverre zulks nodig bleek, bijgeschaafd en gemoduleerd volgens de specifieke eigen noden.

Men kan dan ook vooropstellen dat dit ontwerp in uw commissie geen aanleiding heeft gegeven tot bezwaren ten gronde. Dit heeft nochtans niet belet dat bij deze gelegenheid zeer geanimeerde discussies hebben plaatsgevonden, in zoverre zelfs dat een commissaris het op een zeker moment dermate oneens was met de minister dat hij meende, uit protest, de commissievergadering te moeten verlaten.

Het is nochtans curieus te moeten vaststellen dat deze geanimeerde discussies minder betrekking hadden op beschikkingen die in het wetsontwerp zijn opgenomen dan op punten die er niet in voorkomen.

Ten eerste, meerdere commissarissen waren van mening dat deze wet all'zins van toepassing zou moeten zijn op het onderwijzend personeel. Amendementen werden in die zin ingediend.

De minister was nochtans van mening dat het aangewezen is een afzonderlijke reglementering uit te werken voor het onderwijzend personeel.

Twee amendementen werden verworpen, het ene met 9 tegen 6, het andere met 10 tegen 6, volgens de toevallige aanwezigheid op dat moment.

Ten tweede, bovendien waren verschillende commissarissen van mening dat deze wet tevens zou toepasselijk dienen te worden gemaakt op het personeel van de gemeenschappen en van de gewesten. Nadat de minister ter zake had gerefereerd naar het advies van de Raad van State de dato 7 mei 1984, waarin dit orgaan laat opmerken dat de nationale overheid niet bevoegd is om regels te stellen in verband met het statuut van het personeel van de instellingen van openbaar nut die van de gemeenschappen en van de gewesten afhangen, werd een amendement verworpen met 11 stemmen, bij 4 onthoudingen.

Ten derde, verschillende commissarissen waren tenslotte van mening dat de ambtenaren in de mogelijkheid dienden te worden gesteld politiek verlof te bekomen voor het uitoefenen van het mandaat van lid van de Kamer van volksvertegenwoordigers of van lid van de Senaat.

Nadat de minister er had op gewezen dat dit amendement een wijziging vereist van de wet op de onverenigbaarheden en dat de regering daaromtrent uiteindelijk een negatief standpunt heeft ingenomen, werden twee amendementen ingediend die werden verworpen met 10 tegen 5 en met 12 tegen 5 stemmen, eveneens volgens de toevallige aanwezigheid.

Bij deze amendementen dient te worden opgemerkt dat het probleem van de onverenigbaarheden tussen het statuut van ambtenaar en het parlementair mandaat voordien het voorwerp heeft uitgemaakt van lange, moeilijke besprekingen met betrekking tot het wetsvoorstel-André, bespreking waarvan overigens reeds een eerste verslag is ingediend. Zie hiervoor document 310-2. Tijdens de besprekingen had de minister beloofd dat binnen de kortste termijn het wetsontwerp nopens het politiek verlof zou worden ingediend en dat daarbij het probleem van deze onverenigbaarheden zou worden opgelost. Het relaas van deze enigszins ongewone perikelen is overigens opgenomen op bladzijde 12 van ons verslag.

Nadat bij eenparigheid een amendement werd aanvaard, waarbij bepaald wordt dat het politiek verlof aanvangt op de datum van de eedaflegging volgend op de eerstvolgende verkiezing, heeft uw commissie het aldus geamendeerde ontwerp aangenomen met 10 stemmen, bij 5 onthoudingen. Ik zou u als rapporteur dankbaar zijn indien u dit ontwerp dus in die zin zou goedkeuren. (*Applaus op de banken van de meerderheid.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Geldolf.

De heer Geldolf. — Mijnheer de Voorzitter, in de eerste plaats wil ik hulde brengen aan de rapporteur, die in zijn verslag zeer goed de discussie, die zich heeft ontrold in de commissie, weergeeft. Onze fractie heeft amendementen ingediend maar ik zal mij bepalen bij de algemene filosofie van het ontwerp.

Wij hebben niet tegen het ontwerp gestemd in de commissie, omdat wij het een verbetering vinden ten opzichte van de bestaande toestand. Wij hebben ons evenwel onthouden bij de stemming over het geheel, omdat wij vinden dat alle facetten van de kwestie van het politieke verlof moeten worden geregeld en dat dit niet broksgewijze mag gebeuren.

Wij betreuren dat het probleem van de politieke onverenigbaarheden is blijven steken. Ook de rapporteur heeft gerefereerd naar het wetsvoorstel-André, waarover een eerste verslag is gemaakt. Wij gaan niet akkoord met alle punten van dit voorstel, maar wij vinden toch dat een politiek initiatief in die richting moet worden gekoppeld aan het probleem van het politieke verlof.

Wij hebben in de commissie onze verrassing erover geuit dat het onderwijzend personeel uitgesloten is van de regeling die in dit ontwerp wordt uitgewerkt. Wij kunnen de argumenten van de minister niet aanvaarden. Hij zegt namelijk dat deze aangelegenheid zo ingewikkeld is dat men daarvoor een aparte wetgeving nodig heeft. Dit is ons inziens niet juist, want dit probleem kan worden geregeld mits enkele amendementen bij dit ontwerp. Wij hebben ter zake dus amendementen ingediend.

Wij begrijpen ook niet dat men een onderscheid blijft maken tussen kleine en grote mandaten. In artikel 6 van het ontwerp ressorteren onder de grote mandaten leden van bestendige deputaties en schepenen of burgemeesters van grote steden, maar de volksvertegenwoordigers en de senatoren worden hier niet vermeld. Dat is toch onlogisch, want dat zijn ook grote mandaten en zij moeten dus op dezelfde manier worden behandeld. Wij steunen dus de amendementen die door andere partijen in die zin werden ingediend. Wij vinden het niet nodig hierop zelf amendementen in te dienen.

Dan blijft er nog het probleem van de retroactiviteit, dat gekoppeld is aan het probleem van de pensioenen. Dit probleem is ook al eens naar aanleiding van een ander wetsontwerp ter sprake gekomen. Nu worden situaties geregeld voor de toekomst maar dan zouden ook meteen de situaties uit het verleden moeten worden rechtgetrokken.

Zowel in de Kamer als in de Senaat hebben een aanzienlijk aantal mensen zitting die uit de openbare sector komen, die destijds hun betrekking hebben moeten opgeven, maar die bij het verdwijnen uit het parlementaire leven worden geconfronteerd met problemen waarvan sommige gedeeltelijk kunnen worden opgelost, maar andere helemaal niet. Wij vinden dat naar aanleiding van dit ontwerp de bevoegde minister de mogelijkheid moet worden gegeven om dit probleem bij koninklijk besluit op te lossen. Vandaar ons amendement. (*Applaus op de socialistische banken.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Vandezande.

De heer Vandezande. — Mijnheer de Voorzitter, ik ben blij hier voor éénmaal tegenover een minister te staan met een lachend gezicht, veeleer dan voor een minister met een door droefheid getekend gezicht, zoals dit de jongste tijd nogal eens het geval was. Ik weet niet of dit te wijten is aan het Heizeldrama of andere omstandigheden.

De heer Vangeel. — Hebt u al eens in uw spiegel gekeken !

De heer Vandezande. — Mijnheer de minister, toen wij in de commissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden het voorstel van wet onderzochten over de onverenigbaarheden — de rapporteur, de heer De Kerpel, heeft er zoëven ook al op gewezen —, heb ik aan minister Nothomb gevraagd of er geen aanleiding bestond om het probleem van de ambtenaren die parlementsleden waren geworden, maar niet herverkozen waren, op te lossen binnen het raam van de overheidsdiensten. Minister Nothomb heeft mij toen geantwoord — en de leden van de commissie die daar aanwezig waren zullen mij niet tegenspreken — dat hij gereed was met een ontwerp tot instelling van het politiek verlof en dat dit ontwerp het probleem zou behandelen.

Toen wij een paar weken geleden het ontwerp tot instelling van het politiek verlof in de commissie bespraken en ik aan de minister vroeg waar de oplossing bleef voor de niet-herkozen parlementsleden die destijds ambtenaren waren, heeft minister Nothomb mij geantwoord dat deze kwestie moet worden geregeld bij de bespreking van de wet op de onverenigbaarheden. Nu kan ik er niet meer aan uit. De minister verwijst mij dus constant van het kastje naar de muur.

De heer Geldolf. — Dat wordt een vaste gewoonte van de minister.

De heer Vandezande. — Nu sta ik hier met lege handen. Ik ben in de maling genomen. Ik ben bereid in de spiegel te kijken en mijn gezicht zal misschien nog meer door droefheid zijn getekend dan dat van minister Nothomb. In ieder geval, wat minister Nothomb doet, getuigt niet van stijl. Ik vind het gewoonweg onfatsoenlijk parlementsleden dingen te beloven die niet worden nageleefd.

Dat is alles wat ik in deze aangelegenheid zal zeggen.

Ik vraag nu het voorstel van wet op de onverenigbaarheden en het ontwerp van wet op het politiek verlof samen te behandelen, aangezien de minister van Binnenlandse Zaken van mening is dat zij verwant zijn. Hij moet geen mensen in de maling nemen. Hij moet eerlijk voor zijn mening uitkomen en niet aan het Parlement beloven de kwestie in een later stadium te behandelen. Zoiets is onfatsoenlijk en onwettig. (*Applaus op de banken van de Volksunie en op de socialistische banken.*)

M. le Président. — La parole est à M. Van Roye.

M. Van Roye. — Monsieur le Président, je commencerai par déplorer l'absence du ministre de l'Intérieur dont la responsabilité est grande dans ce débat ou, plutôt, dans cette absence de débat. Il est en effet assez regrettable que soit à ce point réduite la discussion d'un problème important. Ces reproches ne sont évidemment pas adressés à M. Hatry qui remplace le Vice-Premier ministre.

Le débat que nous avons entamé sur le congé politique et son organisation est à la fois extrêmement important et complètement dérisoire.

Important parce que, pour les vrais démocrates, dont les écologistes s'enorgueillissent de faire partie, le projet de loi déposé par le gouvernement et la proposition des écologistes, toutes deux à notre ordre du jour, étaient l'occasion de faire un pas vers plus de démocratie.

Il est remarquable, en effet, de constater combien notre système électoral est finalement peu démocratique. Il est encore plein de l'époque où seule une soi-disant élite était éligible et élue. Je ne veux pas parler des électeurs, encore que, après avoir enfin adopté le suffrage universel, il a fallu presque trente ans pour que l'on considère les femmes comme capables de voter. Encore actuellement, une bonne part des habitants de ce pays sont absents de toute possibilité de s'exprimer; j'ai cité les étrangers installés à demeure chez nous et qui sont partie intégrante de notre économie et de notre cadre de vie.

Mais, actuellement, trop de gens sont encore non éligibles. Lorsqu'on jette un simple coup d'œil à nos lois électorales, tout paraît simple : une condition d'âge, de résidence et de nationalité. Mais, dans les faits, une analyse plus approfondie démontre qu'il y a quantité d'exclus, que la loi limite par des restrictions nombreuses les possibilités de choix de l'électeur. On pouvait par le projet en discussion supprimer une des grandes catégories d'exclus, les personnes qui sont au service de l'Etat, qui ne peuvent toujours pas accéder au Parlement. On les autorise, et le projet l'organise, à exercer certains mandats. Cela prouve que ce n'est pas un principe. Il s'agit bien d'une discrimination entre niveaux de pouvoirs que rien ne justifie. D'ailleurs, d'une manière générale, sont autorisés les mandats qui permettent un cumul puisqu'ils n'exigent pas un temps plein pour être exercés.

J'ai dit que le projet du ministre est dérisoire parce qu'il est parvenu à réduire tout un contexte politique dont la commission de l'Intérieur de notre assemblée se préoccupe depuis plus de deux ans à l'allure d'un problème de boutique. Je suis gêné lorsque je relève des mots du projet qui montrent le niveau de préoccupation : un demi-jour par mois ! Un jour par mois ! Un ou deux jours par mois !

Je crois qu'il faut rappeler comment on en est arrivé au projet de loi dont nous discutons.

Tout est parti de deux propositions de loi traitant des cumuls des mandats.

Celle qu'avait déposée notre ancien collègue Dieudonné André et celle dont j'étais le premier signataire. Cette dernière était de loin la plus radicale. Comme nous, parlementaire écologistes, en avons l'habitude, nous étions allés au fond du problème. Pour nous, tout cumul de mandat politique est néfaste parce qu'en mêlant les niveaux de décisions on ne fait que rendre opaque ce qui devrait être clair pour toute la population de notre pays. Pour nous, le pouvoir devrait être une maison de verre. N'est-il pas ridicule, pour le moins — vous le savez bien, monsieur le ministre —, de voir un conseil communal de Bruxelles compter dans ses rangs huit parlementaires dont trois ministres en exercice ? Peut-on dire que la décision de tel ministre n'est jamais influencée par sa qualité de conseiller communal de telle ou telle commune ?

De même, depuis quatre ans que je siége dans cette assemblée, je n'ai pas encore pu m'habituer à voir des ministres se voter la confiance à eux-mêmes. Il y a là quelque chose de comique que je verrais mieux au théâtre de boulevard qu'au Parlement.

La commission de l'Intérieur a préféré prendre pour base de travail la proposition André et nous avons consacré de nombreuses réunions à ce texte.

Bientôt cependant nous butions contre une difficulté. Notre collègue André avait conservé afin, disait-il, de ne pas tout bouleverser, le principe de la loi de 1931. Pour les agents de l'Etat, la prestation de serment comme parlementaire met fin définitivement à leur carrière. Nous avons eu pas mal de discussions à ce sujet.

Pour nous, écologistes, ce système a des conséquences néfastes, en tout état de cause, contrairement aux principes que nous voulons voir introduire dans la vie politique, le non-carriérisme politique notamment.

Il est clair que, si un fonctionnaire devient parlementaire, le fait de ne pouvoir, après un ou deux mandats, reprendre sa carrière où il l'avait laissée, entraîne tout naturellement la nécessité de s'incruster dans la politique. Ainsi se développe un carriérisme politique qui, grâce à une législation fatalement complice, dénature complètement les élections et vide pratiquement le sens des listes électorales.

Il est tout de même significatif que, dans notre système électoral et contrairement à ce qu'on pourrait croire lorsqu'on voit tous les textes distribués aux électeurs, ceux-ci ne font que décider combien d'élus aura la liste de leur choix. Il n'est pas question pour eux d'élire l'une ou l'autre personne. Ce sont les partis qui désignent leurs élus.

Cela, c'est le système de la case de tête qui a été l'objet d'un autre débat tout à l'heure. Il y a fort à parier que sera rejetée une modification qui mettrait en péril le douillet confort d'une carrière politique sans heurts. La démocratie n'y trouve pas son compte ? Quelle importance ! L'électeur risquerait de faire de mauvais choix, si on ne pouvait pas lui forcer un peu la main !

La commission en était donc arrivée, par la force des choses, à devoir rencontrer le problème du congé politique. Une proposition avait été déposée par les écologistes, sous la signature de notre ancien collègue Royen : c'est la proposition de loi portant des mesures propres à permettre l'exercice de certains mandats ou fonctions politiques par des agents des services publics, qui figure à notre ordre du jour. Car c'était cela, et pas autre chose, qui était en cause, monsieur le ministre. Il fallait mettre fin à ce système de la démission automatique prévu par la loi de 1931, et donc revoir tout le problème du congé politique.

La proposition Royen n'était pas mauvaise. Je pense même qu'elle était très bonne. Ce qui me le fait croire, c'est que le ministre ne l'a pas laissée discuter. Il a arrêté la discussion en annonçant l'existence, dans ses tiroirs, d'un projet réglant le problème en cause.

Ah ! c'était habile. Non seulement il faisait ce que font la plupart des ministres et membres d'exécutif : il empêchait qu'une proposition d'un membre de l'opposition devienne loi, mais aussi, et peut-être surtout, il bloquait complètement la proposition André contre les cumuls, proposition qu'il n'aimait pas mais à laquelle il lui était difficile de s'opposer puisqu'elle émanait d'un membre éminent de son parti.

Ce projet, nous l'avons attendu un an et demi ! A quelle merveille devions-nous nous attendre ? Un an et demi pour signifier un projet qui existait déjà, pour demander l'avis du Conseil d'Etat, pour encore signifier à la lumière de ses observations. Ce fut la grosse déception de la commission de l'Intérieur.

Tout d'abord, il ne résolvait pas le problème dont il annonçait la solution. Rien n'est fait pour permettre aux fonctionnaires ou aux enseignants de bénéficier d'un congé politique. Or c'est cela qui était en cause. C'est cela et cela seul qui a arrêté l'aboutissement de la proposition André sur les cumuls. C'est pour cela qu'on a sabordé l'étude de la proposition Royen sur le congé politique.

Et le ministre nous apporte un petit projet qui ne règle rien du tout ou si peu de choses.

Je ne vais pas analyser tous les points de ce projet. J'ai dit combien il est dérisoire puisqu'il ne règle que de petits problèmes.

Mais je voudrais souligner un aspect qui pour nous, écologistes, le rend totalement inacceptable. En réalité, sous couvert de congé politique, il organise les cumuls. Alors cela, c'est bien le comble. Le ministre est parvenu à faire aboutir un débat anticumuls en une organisation de ceux-ci.

J'avais présenté en commission des amendements qui permettaient de modifier le projet de manière telle qu'il corresponde à ce qu'on en attendait et qui avait d'ailleurs été annoncé il y a un an et demi.

Le ministre les a fait repousser par sa majorité.

Je les réintroduis en séance publique. Je veux qu'il soit clair que le ministre ne veut pas faire aboutir ce que la commission de l'Intérieur a cherché pendant tant de réunions, à savoir comment limiter les cumuls, comment organiser le congé politique des fonctionnaires.

Je souhaite qu'une majorité de nos collègues aient à cœur d'améliorer notre démocratie politique en permettant à ces excellents citoyens que sont les agents de l'Etat de consacrer quelques années de leur vie à l'organisation de la chose publique, sans qu'il leur en coûte leur carrière et sans qu'ils soient obligés d'entamer une autre carrière dans les eaux troubles du clientélisme politique. (*Applaudissements sur les bancs Ecolo-Agalev et sur certains autres bancs.*)

M. le Président. — La parole est à M. Hatry, ministre.

M. Hatry, ministre de la Région bruxelloise. — Monsieur le Président, permettez-moi tout d'abord de remercier le rapporteur et les divers intervenants qui se sont succédé à cette tribune.

Je limiterai strictement le débat au contenu du projet de loi. Contrairement à ce que d'aucuns semblent penser, ce projet ne vise nullement à modifier le Code électoral, notamment en ce qui concerne les étrangers, ni à traiter d'une façon générale toutes les incompatibilités auxquelles on peut songer.

Le problème de l'enseignement, qui a fait l'objet du seul amendement déposé à ma connaissance, est développé de façon précise aux

pages 6 à 11 du rapport de M. De Kerpel, où il est dit notamment que les deux ministres de l'Education nationale feront eux-mêmes des propositions relatives à cet important dossier. Le gouvernement demande donc le rejet de l'amendement, objet du document 764 n° 3, le problème devant être résolu d'une autre façon.

J'en viens à la rétroactivité. L'introduction de cette mesure mettrait en cause une multitude de relations qui se sont établies entre l'employeur et le travailleur, et, par conséquent, créerait une situation d'incertitude juridique qui ne peut être que préjudiciable aux personnes en cause. De plus, diverses dispositions n'étant pas contraignantes mais facultatives, la rétroactivité ne permettrait pas de régler définitivement et à coup sûr la situation du passé.

M. Geldolf. — Monsieur le ministre, il s'agit des pensions et de rien d'autre. Vous n'y comprenez rien. Cela n'a rien à voir !

M. Hatry, ministre de la Région bruxelloise. — La situation des fonctionnaires devenus parlementaires a également été longuement évoquée en commission. Il en est fait mention dans le rapport de M. De Kerpel. J'estime que, sur ce point, il convient aussi de ne rien modifier au projet de loi.

D'aucuns ont regretté que celui-ci ne couvre pas certaines situations particulières. Il convient de souligner que le but du projet n'est nullement de couvrir tous les problèmes qui pourraient se poser en raison de l'exercice d'un mandat politique.

Je crois pouvoir déduire de l'énumération des cas expressément visés par le projet que 90 à 95 p.c. des situations qui peuvent se présenter dans l'exercice d'un mandat politique sont vraisemblablement couverts.

Ce ne serait pas faire preuve d'efficacité, mais d'un perfectionnisme excessif, que de vouloir traiter tous les cas, d'autant plus que d'autres projets de loi auront pour objet soit les incompatibilités, soit l'enseignement, les deux cas principaux qui, selon les intervenants, ne sont pas visés par le projet en discussion. (*Applaudissements sur les bancs de la majorité.*)

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close.

Vraigt niemand meer het woord in de algemene beraadslaging? Zo neen, dan verklaar ik ze voor gesloten.

En attendant la distribution des textes des divers amendements, je propose de suspendre la séance durant une dizaine de minutes. (*Assentiment.*)

— La séance est suspendue à 11 heures.

De vergadering wordt geschorst te 11 uur.

Elle est reprise à 11 h 15 m.

Ze wordt hervat te 11 u. 15 m.

M. le Président. — La séance est reprise.

De vergadering is hervat.

ONTWERP VAN WET TOT TOEKENNING VAN DE TITEL VAN STAD AAN DE GEMEENTEN BERINGEN, BILZEN, BLANKENBERGE, BORGLOON, CINEY, COUVIN, DAMME, GEEL, GENAPIEN, GISTEL, HALEN, HAMONT-ACHEL, HANNUIT, HARELBEKE, HERCK-DE-STAD, LO-RENINGE, MESEN, OUDENBURG, PEER, SCHERPENHEUVEL-ZICHEM, VILVOORDE EN WALCOURT

ONTWERP VAN WET WAARBIJ AAN DE GEMEENTE ZOTTEGEM DE TITEL VAN STAD WORDT VERLEEND

Algemene beraadslaging

PROJET DE LOI ACCORDANT LE TITRE DE VILLE AUX COMMUNES DE BERINGEN, BILZEN, BLANKENBERGHE, CINEY, COUVIN, DAMME, GEEL, GENAPPE, GISTEL, HALEN, HAMONT-ACHEL, HANNUT, HARELBEKE, HERCK-LA-VILLE, LOOZ, LO-RENINGE, MESSINES, MONTAIGU-ZICHEM, OUDENBURG, PEER, VILVORDE ET WALCOURT

PROJET DE LOI ACCORDANT LE TITRE DE VILLE A LA COMMUNE DE ZOTTEGEM

Discussion générale

De Voorzitter. — Ik stel voor de twee ontwerpen van wet tot toekenning van de titel van stad aan verschillende gemeenten samen te behandelen.

Je propose au Sénat de joindre l'examen des deux projets de loi accordant le titre de ville à plusieurs communes. (*Assentiment.*)

De algemene beraadslaging is geopend.

La discussion générale est ouverte.

Het woord is aan de rapporteur.

De heer Edg. Peetermans, rapporteur. — Mijnheer de Voorzitter, sta mij toe mondeling verslag uit te brengen over het eerste en tweede punt van onze agenda.

Sedert hieromtrent meerdere parlementaire initiatieven zijn genomen, worden voor de toekenning van de titel van stad twee criteria gehanteerd, namelijk een historisch en een sociaal-cultureel criterium. De regering staat dan ook positief tegenover elk parlementair initiatief waarbij wordt voorgesteld de titel van stad aan gemeenten toe te kennen op basis van één van deze criteria. De minister van Binnenlandse Zaken heeft er daarenboven op gewezen dat alle gemeenten die een beroep kunnen doen op het historisch criterium positief hebben gereageerd op het parlementair initiatief tot toekenning van de titel van stad aan gemeenten die deze titel officieel hadden vóór de revolutie maar deze verloren onder het Hollands bewind. De commissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden heeft het desbetreffende ontwerp dan ook eenparig aangenomen. Eveneens met eenparigheid van de negentien aanwezige leden werd het ontwerp van wet aangenomen waarbij aan de gemeente Zottegem omwille van haar industriële, toeristische en commerciële rol, de titel van stad wordt toegekend.

Aangezien een ontwerp van wet werd ingediend waarbij aan verschillende gemeenten, onder meer aan Herk-de-Stad, de titel van stad wordt toegekend, heeft het voorstel van wet dienaangaande geen voorwerp meer.

Bij eenparigheid van de negentien aanwezige leden werd door de commissie vrouwen geschonken aan de rapporteur om hier mondeling verslag uit te brengen. (*Applaus op alle banken.*)

De Voorzitter. — Vraagt niemand meer het woord in de algemene beraadslaging? Zo neen, dan verklaar ik ze voor gesloten en gaan wij over tot de behandeling van het enig artikel van elk van de ontwerpen van wet.

Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close. Nous passons à l'examen de l'article unique de chacun des projets de loi.

PROJET DE LOI ACCORDANT LE TITRE DE VILLE AUX COMMUNES DE BERINGEN, BILZEN, BLANKENBERGE, CINEY, COUVIN, DAMME, GEEL, GENAPPE, GISTEL, HALEN, HAMONT-ACHEL, HANNUT, HARELBEKE, HERCK-LA-VILLE, LOOZ, LO-RENINGE, MESSINES, MONTAIGU-ZICHEM, OUDENBURG, PEER, VILVORDE ET WALCOURT

Discussion et vote de l'article unique

ONTWERP VAN HET TOT TOEKENNING VAN DE TITEL VAN STAD AAN DE GEMEENTEN BERINGEN, BILZEN, BLANKENBERGE, BORGLOON, CINEY, COUVIN, DAMME, GEEL, GENAPIEN, GISTEL, HALEN, HAMONT-ACHEL, HANNUT, HARELBEKE, HERCK-DE-STAD, LO-RENINGE, MESEN, OUDENBURG, PEER, SCHERPENHEUVEL-ZICHEM, VILVOORDE EN WALCOURT

Beraadslaging en stemming over het enig artikel

M. le Président. — Nous passons à l'examen de l'article unique du projet de loi accordant le titre de ville aux communes de Beringen, Bilzen, Blankenberghe, Ciney, Couvin, Damme, Geel, Genappe, Gistel, Halen, Hamont-Achel, Hannut, Harelbeke, Herck-la-Ville, Looz, Lo-Reninge, Messines, Montaigu-Zichem, Oudenbourg, Peer, Vilvorde et Walcourt.

Wij vatten de beraadslaging aan over het enig artikel van het ontwerp van wet tot toekenning van de titel van stad aan de gemeenten Beringen, Bilzen, Blankenberghe, Borgloon, Ciney, Couvin, Damme, Geel, Genepiën, Gistel, Halen, Hamont-Achel, Hannut, Harelbeke, Herk-de-Stad, Lo-Reninge, Mesen, Oudenbourg, Peer, Scherpenheuvel-Zichem, Vilvoorde en Walcourt.

Dit artikel luidt :

Enig artikel. Aan de gemeenten Beringen, Bilzen, Blankenberghe, Borgloon, Ciney, Couvin, Damme, Geel, Genepiën, Gistel, Halen, Hamont-Achel, Hannut, Harelbeke, Herk-de-Stad, Lo-Reninge, Mesen, Oudenbourg, Peer, Scherpenheuvel-Zichem, Vilvoorde en Walcourt wordt de titel van stad verleend.

Article unique. Le titre de ville est accordé aux communes de Beringen, Bilzen, Blankenberge, Ciney, Couvin, Damme, Geel, Genappe, Gistel, Halen, Hamont-Achel, Hannut, Harelbeke, Herck-la-Ville, Looz, Loperinge, Messines, Montaigu-Zichem, Oudenburg, Peer, Vilvorde et Walcourt.

— Aangenomen.

Adopté.

M. le Président. — Il sera procédé ultérieurement au vote sur l'ensemble du projet de loi.

Wij stemmen later over het ontwerp van wet in zijn geheel.

PROJET DE LOI ACCORDANT LE TITRE DE VILLE A LA COMMUNE DE ZOTTEGEM

Discussion et vote de l'article unique

ONTWERP VAN WET WAARBIJ AAN DE GEMEENTE ZOTTEGEM DE TITEL VAN STAD WORDT VERLEEND

Beraadslaging en stemming over het enig artikel

M. le Président. — Nous passons à l'examen de l'article unique du projet de loi accordant le titre de ville à la commune de Zottegem.

Wij vatten de beraadslaging aan over het enig artikel van het ontwerp van wet waarbij aan de gemeente Zottegem de titel van stad wordt verleend.

Dit artikel luidt :

Enig artikel. De gemeente Zottegem is gemachtigd de titel van stad te voeren.

Article unique. La commune de Zottegem est autorisée à porter le titre ville.

— Aangenomen.

Adopté.

M. le Président. — Il sera procédé ultérieurement au vote de l'ensemble du projet de loi.

Wij stemmen later over het ontwerp van wet in zijn geheel.

ONTWERP VAN WET TOT INSTELLING VAN HET POLITIEK VERLOF VOOR DE PERSONEELSLEDEN VAN DE OVERHEIDSDIENSTEN

VOORSTEL VAN WET BETREFFENDE DE UITOEFENING VAN SOMMIGE POLITIEKE AMBTEN OF MANDATEN DOOR HET OVERHEIDSPERSONEEL

Behandeling en stemming over de artikelen

PROJET DE LOI INSTITUANT LE CONGE POLITIQUE POUR LES MEMBRES DU PERSONNEL DES SERVICES PUBLICS

PROPOSITION DE LOI PORTANT DES MESURES PROPRES A PERMETTRE L'EXERCICE DE CERTAINS MANDATS OU FONCTIONS POLITIQUES PAR DES AGENTS DES SERVICES PUBLICS

Discussion et vote des articles

De Voorzitter. — Wij hervatten de behandeling van het ontwerp van wet en van het voorstel van wet betreffende het politiek verlof en sommige politieke ambten of mandaten, met de bespreking van de artikelen.

Nous reprenons la discussion du projet de loi et de la proposition de loi relatives au congé politique et à certains mandats ou fonctions politiques, par l'examen des articles.

Je signale qu'une série d'amendements, signés par moins de trois membres, ont été présentés à différents articles du projet de loi en discussion.

Ik deel u mee dat een reeks amendementen, ondertekend door minder dan drie leden, zijn ingediend op verschillende artikelen van het in behandeling zijnde ontwerp van wet.

Puis-je considérer que ces amendements sont appuyés ?

Mag ik aannemen dat deze amendementen gesteund worden ? (*Talrijde leden staan op.*)

Aangezien deze amendementen reglementair gesteund worden, maken ze deel uit van de bespreking.

Ces amendements étant régulièrement appuyés, ils feront partie de la discussion.

Je propose au Sénat de réserver le vote sur les amendements et sur les articles auxquels ils se rattachent.

Ik stel de Senaat voor de stemming over de amendementen en over de artikelen waarop zij betrekking hebben aan te houden. (*Instemming.*)

Il en sera donc ainsi.

Dan is hiertoe besloten.

Artikel 1 luidt :

Artikel 1. § 1. De personeelsleden van de overheidsdiensten die een voltijds ambt uitoefenen, hebben, volgens de hierna bepaalde gevallen en modaliteiten, recht op politiek verlof voor het uitoefenen van een politiek mandaat of een ambt dat ermee gelijkgesteld kan worden.

In de zin van deze wet moet onder personeelsleden van de overheidsdiensten worden verstaan de leden van het vastbenoemd, het stagedoend, het tijdelijk en het hulppersoneel, zelfs die welke bij overeenkomst zijn aangenomen :

1. Van de besturen en diensten van de Staat, de provincies en de gemeenten, alsook van de openbare instellingen en publiekrechtelijke verenigingen die onder hun controle of voogdij vallen, van de agglomeraties en federaties van gemeenten en van elke andere rechtspersoon van publiek recht die is opgericht en georganiseerd door of krachtens de wet;

2. Van de verenigingen die bestaan uit publiekrechtelijke personen of uit zodanige personen samen met privaatrechtelijke personen, en opgericht zijn in de vorm van een privaatrechtelijke vennootschap maar een activiteit van openbaar nut ten doel hebben;

3. Van de verenigingen zonder winstoogmerk en van de instellingen van openbaar nut in de oprichting of de leiding waarvan de overheid een overwegend aandeel heeft.

Vallen echter niet in de toepassingsfeer van deze wet de personeelsleden van de Wetgevende Kamers en van het Rekenhof alsmede van de onderwijsinstellingen en de psycho-medisch-sociale centra opgericht, gesubsidieerd of erkend door de Staat.

§ 2. De in § 1 bedoelde personeelsleden kunnen slechts politiek verlof bekomen mits naleving van de onverenigbaarheden en verbodsbepalingen die krachtens wettelijke of reglementaire beschikkingen op hen toepasselijk zijn.

Article 1er. § 1er. Les membres du personnel des services publics, qui exercent une fonction à temps plein, ont droit, dans les cas et selon les modalités fixés ci-après, au congé politique pour l'exercice d'un mandat politique ou d'une fonction qui peut y être assimilée.

Au sens de la présente loi, il faut entendre par membres du personnel des services publics, les membres du personnel définitif, stagiaire, temporaire et auxiliaire, même engagés par contrat :

1. Des administrations et services de l'Etat, des provinces et des communes, ainsi que des établissements publics et associations de droit public soumis à leur pouvoir de contrôle ou de tutelle, des agglomérations et fédérations de communes, et de toute autre personne morale de droit public créée et organisée par ou en vertu de la loi;

2. Des associations composées de personnes de droit public, ou à la fois de telles personnes et de personnes de droit privé, constituées sous forme d'une société de droit privé mais dont l'objet social est une activité d'intérêt public;

3. Des associations sans but lucratif et des établissements d'utilité publique dans la création ou dans la direction desquels il y a prépondérance de l'autorité publique.

Sont toutefois exclus du champ d'application de la présente loi, les membres du personnel des Chambres législatives et de la Cour des comptes ainsi que des établissements d'enseignement et des centres psycho-médico-sociaux créés, subventionnés ou reconnus par l'Etat.

§ 2. Les membres du personnel visés au § 1er ne peuvent bénéficier du congé politique que dans le respect des incompatibilités et interdictions qui leur sont applicables en vertu de dispositions légales ou réglementaires.

De heer Geldolf c.s. stelt volgend amendement voor :

« In § 1 van dit artikel, na de woorden « voltijds ambt uitoefenen » in te voegen de woorden « of voor de onderwijsinstellingen een deeltijds ambt. »

« Au § 1er de cet article, après les mots « exercent une fonction à temps plein », insérer les mots « ou une fonction à temps partiel pour les établissements d'enseignement. »

Het woord is aan de heer Geldolf.

De heer Geldolf. — Mijnheer de Voorzitter, dit amendement strekt ertoe in paragraaf 1 van artikel 1 na de woorden « voltijds ambt uitoefenen » in te voegen de woorden : « of voor de onderwijsinrichtingen een deeltijds ambt ».

Als argument voor een afzonderlijke regeling voor het onderwijs en de psycho-medisch-sociale centra voert de minister aan dat deze materie te ingewikkeld is om ze ook in dit ontwerp te regelen.

Indien men dit amendement aanvaardt, creëert men een structuur waarbij het wel mogelijk wordt deze regeling ook op het onderwijs toe te passen. (*Applaus op de socialistische banken.*)

M. le Président. — La parole est à M. Nothomb, Vice-Premier ministre.

M. Nothomb, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique. — Monsieur le Président, la notion de jour de congé ne peut s'appliquer de la même manière au personnel des administrations et au personnel de l'enseignement, pas plus que le moment où le congé doit prendre cours. Peut-il, par exemple, intervenir au milieu d'une année scolaire ? Différents problèmes spécifiques à l'enseignement justifient que le congé politique fasse l'objet d'un projet de loi séparé.

C'est d'autant plus vrai que ce secteur a été exclu par la loi du 19 juillet 1976 relative aux congés politiques dans le secteur privé. Comme le présent projet de loi vise à étendre, *mutatis mutandis*, au secteur public ce qui existe déjà pour le secteur privé, il n'y a pas lieu d'étendre spécifiquement la matière à l'enseignement.

Les représentants des ministres de l'Education nationale ont annoncé, au sein du groupe de travail technique, une initiative, dans le cadre de leurs compétences, pour légiférer, de manière spécifique, dans le secteur de l'enseignement.

M. le Président. — Le vote sur l'amendement est réservé.

De stemming over het amendement is aangehouden.

M. Van Roye présente les amendements que voici :

« Au § 1er de cet article :

A. Au deuxième alinéa, insérer les points 4 et 5 rédigés comme suit :

« 4. Des communautés et des régions ;

5. Des établissements d'enseignement et des centres psycho-médico-sociaux créés, subventionnés ou reconnus par l'Etat, les provinces ou les communes. »

B. Au troisième alinéa, à la troisième ligne, mettre un point après le mot *comptes*, et supprimer le restant de la phrase. »

« In § 1 van dit artikel :

A. Het tweede lid aan te vullen met een cijfer 4 en een cijfer 5, luidende :

« 4. Van de gemeenschappen en de gewesten ;

5. Van de onderwijsinrichtingen en de psycho-medisch-sociale centra opgericht, gesubsidieerd of erkend door de Staat, de provincies of de gemeenten. »

B. In het laatste lid, het zinsdeel « alsmede ... door de Staat » te doen vervallen. »

La parole est à M. Van Roye.

M. Van Roye. — Monsieur le Président, les amendements que j'ai déposés tendent à étendre le bénéfice de la loi aux agents des communautés et des régions, des établissements d'enseignement et des centres psycho-médico-sociaux créés, subventionnés ou reconnus par l'Etat, les provinces ou les communes.

En effet, nous ne voyons pas pourquoi ces agents sont exclus du projet. Je n'aimerais pas, monsieur le ministre, que vous vous réfugiez derrière les lois de régionalisation et de communautarisation et la Constitution.

Or, *a contrario*, en excluant les agents des communautés et des régions, vous vous immiscez dans ces domaines. Si, par le biais de notre amendement, vous n'excluez plus ces agents du champ d'application de la loi, vous restez neutre dans les matières communautaires et régionales.

Quant aux établissements d'enseignement, nous ne comprenons pas non plus les exclusions inadmissibles qui s'y rapportent.

Je l'ai dit dans mon intervention générale, votre projet n'a finalement que peu d'effet.

Mon amendement B est en concordance avec le A. J'estime qu'il s'agit d'une question d'équité et, dès lors, je ne comprendrais pas que mes amendements ne soient pas adoptés.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Geldolf.

De heer Geldolf. — Mijnheer de Voorzitter, het amendement bestaat uit twee delen, een toevoeging van een 4 en een 5. Vanzelfsprekend gaan wij akkoord met 5, maar niet met 4. Er zou dus over elk van beide punten afzonderlijk moeten worden gestemd.

Anderzijds is er een amendement van de heer Egelmeers dat niet helemaal hetzelfde is als punt 5 van het amendement van de heer Van Roye. Het amendement van de heer Van Roye gaat verder. Daarin staat : « 5. Onderwijsinrichtingen en psycho-medisch-sociale centra opgericht, gesubsidieerd of erkend door de Staat, de provincies of de gemeenten ». Wij vinden die tekst, die trouwens later is gekomen, beter omdat de provincies en de gemeenten ook worden vermeld. In feite past dit in de filosofie zoals wij ze daarstraks in de algemene bespreking hebben uiteengezet. Wij vinden dat het voorstel ook op het onderwijs van toepassing moet zijn. Daarom is in elk geval bij artikel 1 een amendement noodzakelijk, dat vermeldt dat ook het personeel van onderwijsinrichtingen gesubsidieerd of erkend door de provincies of de gemeenten vallen onder toepassing van deze wet. Daarop komt het in feite neer. (*Applaus op de socialistische banken.*)

M. le Président. — La parole est à M. Nothomb, Vice-Premier ministre.

M. Nothomb, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique. — Monsieur le Président, j'ai répondu au sujet de l'extension du bénéfice à l'enseignement à l'occasion de l'amendement précédent. En ce qui concerne l'élargissement aux communautés et aux régions, il est inutile car la loi leur est applicable comme aux autres pouvoirs publics, communes, fédérations de communes, etc.

En vertu de l'article 87, paragraphe 3, de la loi du 8 août 1980, l'amendement de M. Van Roye est sans objet, puisque le texte qui vous est soumis par le gouvernement et qui a été approuvé par la commission en tient compte.

M. le Président. — Le vote sur l'amendement est réservé.

De stemming over het amendement is aangehouden.

De heer Egelmeers stelt volgende amendement voor :

« In het laatste lid van § 1 van dit artikel te doen vervallen de woorden : « alsmede van de onderwijsinrichtingen en de psycho-medisch-sociale centra opgericht, gesubsidieerd of erkend door de Staat. »

« Au dernier alinéa du § 1er de cet article, supprimer les mots « ainsi que des établissements d'enseignement et des centres psycho-médico-sociaux créés, subventionnés ou reconnus par l'Etat. »

Het woord is aan de heer Egelmeers.

De heer Egelmeers. — Mijnheer de Voorzitter, met ons amendement stellen wij voor in het artikel 1 de woorden te doen vervallen : « alsmede van de onderwijsinrichtingen en de psycho-medisch-sociale centra opgericht, gesubsidieerd of erkend door de Staat ».

In de memorie van toelichting bij het ontwerp werd door de regering geen duidelijke motivering gegeven waarom de geciteerde onderwijsinrichtingen buiten de toepassing van deze wet zouden vallen. Het zou in elk geval de duidelijkheid dienen als dit amendement kon worden aangenomen en wel om de volgende reden. Het gaat hier om onderwijsinrichtingen die worden beheerd door de Staat. In zekere zin dus overheidsdiensten.

Het is de bedoeling, dachten wij, dat er een politiek verlot wordt toegekend aan de personeelsleden van de overheidsdiensten. Het lijkt ons daarom logisch dat de personeelsleden die tewerkgesteld zijn in de geïsoleerde inrichtingen, ook onder toepassing van deze wet vallen.

Er is geen enkel probleem ten opzichte van de onderwijsinrichtingen die door de Staat erkend of gesubsidieerd zijn. Dat zijn per definitie privé-inrichtingen in die opdrachtcategorie die dus vallen onder het privé-regime. Voor die personeelsleden moet die vraag niet worden gesteld en bijgevolg moet er ook geen antwoord op worden gegeven, in de memorie van toelichting.

Wij pleiten ervoor, mijnheer de minister, dat u dit amendement zou willen aannemen, al was het maar om een discriminatie te voorkomen tussen personeelsleden die evenzeer als de anderen tewerkgesteld zijn in inrichtingen die behoren tot de overheid, *in casu* tot de Staat. Daarmee zou elke mogelijkheid tot interpretatie onmogelijk zijn gemaakt wat de omschrijving betreft van de geïsoleerde inrichtingen.

Dit is de strekking van ons amendement. (*Applaus op de socialistische banken.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan Vice-Eerste minister Nothomb.

De heer Nothomb, Vice-Eerste Minister en minister van Binnenlandse Zaken en Openbaar Ambt. — Mijnheer de Voorzitter, ik herhaal in het Nederlands wat ik al driemaal in het Frans heb gezegd, namelijk dat alle onderwijsinrichtingen uitgesloten zijn, of ze opgericht, gesubsidieerd of erkend zijn door de Staat.

Met andere woorden, de personeelsleden van onderwijsinrichtingen, zowel van de Staat, van het officieel gesubsidieerde onderwijs als van het vrij onderwijs vallen niet in de toepassingsfeer van deze wet.

Er is dus geen discriminatie. Die zou er wel zijn, mochten wij nu de officiële scholen in het wetsontwerp vermelden, daar waar de vrije scholen niet betrokken werden bij de wet van 1976.

M. le Président. — Le vote sur l'amendement et le vote sur l'article 1er sont réservés.

De stemming over het amendement en de stemming over artikel 1 zijn aangehouden.

Artikel 2 luidt :

Art. 2. Onder politiek verlof voor het uitoefenen van een politiek mandaat of een ambt dat ermee gelijkgesteld kan worden dient te worden verstaan :

1. Ofwel een vrijstelling van dienst die geen weerslag heeft op de administratieve en geldelijke toestand van het personeelslid;

2. Ofwel een facultatief politiek verlof dat op aanvraag van het personeelslid wordt toegekend;

3. Ofwel een politiek verlof van ambtswege waaraan het personeelslid zich niet kan onttrekken.

Voor de periodes welke door facultatief politiek verlof of politiek verlof van ambtswege worden gedekt, wordt het personeelslid in de stand non-activiteit geplaatst of, in voorkomend geval, in een toestand analoog aan de stand non-activiteit.

Art. 2. Par congé politique pour l'exercice d'un mandat politique ou d'une fonction qui peut y être assimilée il faut entendre :

1. Soit une dispense de service qui n'a aucune incidence sur la situation administrative et pécuniaire du membre du personnel;

2. Soit un congé politique facultatif accordé à la demande du membre du personnel;

3. Soit un congé politique d'office auquel le membre du personnel ne peut pas renoncer.

Pour les périodes couvertes par le congé politique facultatif ou le congé politique d'office le membre du personnel est placé dans la position de non-activité ou, à défaut, dans une situation analogue à la non-activité.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 3. Op aanvraag van de personeelsleden bedoeld in artikel 1, § 1, wordt binnen de hierna bepaalde perken vrijstelling van dienst toegekend voor de uitoefening van de volgende politieke mandaten :

1° Gemeenteraadslid, noch burgemeester noch schepen, of lid van een raad voor maatschappelijk welzijn niet voorzitter in een gemeente tot 10 000 inwoners : een halve dag per maand;

2° Gemeenteraadslid noch burgemeester noch schepen of lid van een raad voor maatschappelijk welzijn niet voorzitter in een gemeente van 10 001 inwoners of meer : 1 dag per maand;

3° Burgemeester, schepen of voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn van een gemeente :

Tot 10 000 inwoners : een halve dag per maand;

Van 10 001 tot 30 000 inwoners : 1 dag per maand;

4° Schepen of voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn van een gemeente van 30 001 tot 50 000 inwoners : 1 dag per maand;

5° Lid van een raad van agglomeratie of federatie van gemeenten noch voorzitter noch schepen : 1 dag per maand;

6° Lid van een der cultuurcommissies vermeld in artikel 72, § 1, van de wet van 26 juli 1971 houdende organisatie van de agglomeraties en federaties van gemeenten niet voorzitter : een halve dag per maand;

7° Lid, niet-voorzitter van de Raad van de Duitstalige Gemeenschap : 1 dag per maand;

8° Provincieraadslid, niet-lid van de bestendige deputatie : 1 dag per maand.

Art. 3. A la demande des membres du personnel visés à l'article 1er, § 1er, et dans les limites fixées ci-après, une dispense de service est accordée pour l'exercice des mandats politiques suivants :

1° Conseiller communal non bourgmestre ni échevin ou membre d'un conseil de l'aide sociale autre que le président dans une commune comptant jusqu'à 10 000 habitants : un demi-jour par mois;

2° Conseiller communal non bourgmestre ni échevin ou membre d'un conseil de l'aide sociale autre que le président dans une commune de 10 001 habitants ou plus : 1 jour par mois;

3° Bourgmestre, échevin ou président du conseil de l'aide sociale d'une commune comptant :

Jusqu'à 10 000 habitants : un demi-jour par mois;

De 10 001 à 30 000 habitants : 1 jour par mois;

4° Echevin ou président du conseil de l'aide sociale d'une commune de 30 001 à 50 000 habitants : 1 jour par mois;

5° Membre d'un conseil d'agglomération ou de fédération de communes non président ni échevin : 1 jour par mois;

6° Membre d'une des commissions de la culture visées par l'article 72, § 1er, de la loi du 26 juillet 1971 sur les agglomérations et les fédérations de communes autre que le président : un demi-jour par mois;

7° Membre du Conseil de la Communauté germanophone autre que le président : 1 jour par mois;

8° Conseiller provincial non membre de la députation permanente : 1 jour par mois.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 4. De vrijstelling van dienst bepaald in artikel 3 wordt naar keuze van de betrokkene genomen in dagen of halve dagen. Zij mag niet van een maand naar een andere worden overgedragen tenzij zij is toegekend voor het uitoefenen van een mandaat van provincieraadslid.

Art. 4. La dispense de service prévue à l'article 3 se prend à la convenance de l'intéressé par jour ou demi-jour. Elle ne peut être reportée d'un mois à l'autre sauf lorsqu'elle est accordée pour l'exercice d'un mandat de conseiller provincial.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 5. Op aanvraag van de personeelsleden bedoeld in artikel 1, § 1, kan binnen de hierna bepaalde perken facultatief politiek verlof worden toegekend voor de uitoefening van de volgende politieke mandaten :

1° Burgemeester, schepen of voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn van een gemeente :

Tot 10 000 inwoners : 1 of 2 dagen per maand;

Van 10 001 tot 30 000 inwoners : 1, 2 of 3 dagen per maand;

2° Schepen of voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn van een gemeente van 30 001 tot 50 000 inwoners : 1, 2 of 3 dagen per maand;

3° Schepen van een agglomeratie of federatie van gemeenten : 1, 2 of 3 dagen per maand;

4° Lid van het vast bureau van de raad voor maatschappelijk welzijn van een gemeente :

Tot 10 000 inwoners : 1 of 2 dagen per maand;

Van 10 001 tot 20 000 inwoners : 1, 2 of 3 dagen per maand;

Meer dan 20 000 inwoners : 1, 2, 3, 4 of 5 dagen per maand.

Art. 5. A la demande des membres du personnel visés à l'article 1er, § 1er, et dans les limites fixées ci-après, un congé politique facultatif peut être accordé pour l'exercice des mandats politiques suivants :

1° Bourgmestre, échevin ou président du conseil de l'aide sociale d'une commune comptant :

Jusqu'à 10 000 habitants : 1 ou 2 jours par mois;

De 10 001 à 30 000 habitants : 1, 2 ou 3 jours par mois;

2° Echevin ou président du conseil de l'aide sociale dans une commune de 30 001 à 50 000 habitants : 1, 2 ou 3 jours par mois;

3° Echevin d'une agglomération ou d'une fédération de communes : 1, 2 ou 3 jours par mois;

4° Membre du bureau permanent d'un conseil de l'aide sociale dans une commune comptant :

Jusqu'à 10 000 habitants : 1 ou 2 jours par mois;

De 10 001 à 20 000 habitants : 1, 2 ou 3 jours par mois;

Plus de 20 000 habitants : 1, 2, 3, 4 ou 5 jours par mois.

Plus de 20 000 habitants : 1, 2, 3, 4 ou 5 jours par mois.

— Aangenomen.

Adopté.

De Voorzitter. — Artikel 6 luidt :

Art. 6. De in artikel 1, § 1, bedoelde personeelsleden worden, binnen de hierna bepaalde grenzen, met politiek verlof van ambtswege gezonden voor de uitoefening van de volgende politieke mandaten :

1° Burgemeester van een gemeente :

Van 20 001 tot 30 000 inwoners : 2 dagen per maand;

Van 30 001 tot 50 000 inwoners : de helft van een voltijds ambt;

Meer dan 50 000 inwoners : voltijds;

2° Schepen of voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn van een gemeente :

Van 20 001 tot 50 000 inwoners : 2 dagen per maand;

Van 50 001 tot 80 000 inwoners : de helft van een voltijds ambt;

Meer dan 80 000 inwoners : voltijds;

3° Lid van de bestendige deputatie van een provincieraad : voltijds;

4° Voorzitter :

— Van de Raad van de Duitstalige Gemeenschap;

— Of van een der cultuurcommissies vermeld in artikel 72, § 1, van de wet van 26 juli 1971 houdende organisatie van de agglomeraties en federaties van gemeenten : voltijds;

5° Voorzitter van een agglomeratie of federatie van gemeenten : voltijds.

Het politiek verlof van ambtswege vangt aan op de datum van de eedaflegging volgend op de eerstvolgende verkiezing.

Art. 6. Les membres du personnel visés à l'article 1er, § 1er, sont, dans les limites fixées ci-après, mis en congé politique d'office pour l'exercice des mandats politiques suivants :

1° Bourgmestre d'une commune :

De 20 001 à 30 000 habitants : 2 jours par mois;

De 30 001 à 50 000 habitants : moitié d'un emploi à temps plein;

De plus de 50 000 habitants : à temps plein;

2° Echevin ou président du conseil de l'aide sociale dans une commune :

De 20 001 à 50 000 habitants : 2 jours par mois;

De 50 001 à 80 000 habitants : la moitié d'un emploi à temps plein;

De plus de 80 000 habitants : à temps plein;

3° Membre de la députation permanente d'un conseil provincial : à temps plein;

4° Président :

— Du Conseil de la Communauté germanophone,

— Ou de l'une des commissions de la culture visées à l'article 72, § 1er, de la loi du 26 juillet 1971 sur les agglomérations et les fédérations de communes : à temps plein;

5° Président d'une agglomération ou d'une fédération de communes : à temps plein.

Le congé politique d'office prend cours à la date de la prestation de serment qui suit la prochaine élection.

M. Van Roye présente l'amendement que voici :

« Au premier alinéa, ajouter un 6° et un 7°, rédigés comme suit :

« 6° Membre d'un conseil de communauté ou de région, du Parlement national ou du Parlement européen : à temps plein;

7° membre de l'exécutif d'une communauté ou d'une région, du gouvernement national ou de la Commission des Communautés européennes : à temps plein. »

« Aan het eerste lid van dit artikel een 6° en een 7° toe te voegen, luidende :

« 6° Lid van een gemeenschaps- of gewestraad, van het Nationaal Parlement of van het Europese Parlement : voltijds;

7° Lid van een executieve van een gemeenschap of een gewest, van de nationale regering of van de Commissie van de Europese Gemeenschappen : voltijds. »

La parole est à M. Van Roye.

M. Van Roye. — Monsieur le Président, à l'article 6, nous nous trouvons au cœur du problème que j'ai évoqué tout à l'heure lors de la discussion générale.

Puisque vous étiez absent, monsieur le ministre, je rappelle que le problème a surgi au moment de la discussion des cumuls, lors de l'examen de l'article de la loi de 1931 qui fait que les fonctionnaires sont démissionnaires d'office en prêtant serment comme parlementaire.

C'est ce problème que nous, écologistes, voulions régler par le dépôt d'une proposition de loi et que vous, monsieur le ministre, aviez promis de trancher par le projet de loi que nous examinons en ce moment.

Or le point que je viens d'évoquer est le seul que votre projet ne rencontre pas. Grâce à ce procédé, vous êtes arrivé à éluder la proposition de loi contre les cumuls, de Dieudonné André, reportée à plus tard, soit probablement à jamais.

Dès lors, ne voulant pas admettre que nous avons été « roulés », nous corrigeons un petit détail sur lequel, je suppose, vous serez d'accord. Nous mettons le texte de votre projet en concordance avec vos promesses, en introduisant à l'article 6, au premier alinéa, un 6°, précisant que votre projet s'applique au membre d'un conseil de communauté ou de région, du Parlement national ou du Parlement européen, à qui on donne congé à temps plein, et un 7° donnant le même droit au membre de l'exécutif d'une communauté ou d'une région, du gouvernement national ou de la Commission des Communautés européennes.

Ce ne serait d'ailleurs que corriger une discrimination qui existe dans les faits. Pas mal de fonctionnaires peuvent siéger dans ces diverses institutions, alors que d'autres en sont exclus. Dois-je rappeler l'exemple d'un membre du personnel de la RTBF qui non seulement est devenu parlementaire, mais encore ministre ayant la tutelle de l'institution dans laquelle il travaillait précédemment ? Après avoir quitté le Parlement, il est retourné reprendre sa place à la RTBF; c'était assez logique, mais nous n'aimons pas, quant à nous, que subsistent des discriminations.

C'est pourquoi nous demandons au Sénat d'adopter l'amendement que nous présentons à l'article 6 pour faire correspondre les promesses du ministre à la réalité.

M. le Président. — La parole est à M. Nothomb, Vice-Premier ministre.

M. Nothomb, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique. — Effectivement, ce projet de loi ne vise pas à régler le problème des congés politiques pour les parlementaires; le gouvernement ne l'a pas prévu. En commission, nous en avons également convenu ainsi.

Je signale que l'amendement déposé par M. Van Roye à l'article 6 n'a recueilli aucune voix en commission et que douze membres se sont prononcés contre l'amendement. C'est le reflet du consensus de la commission sur son intention de faire avancer le débat sur les congés politiques pour les pouvoirs locaux, mais de ne pas se prononcer actuellement sur les incompatibilités et sur les congés politiques des parlementaires.

A de multiples reprises, tout au long de la présente législature, on s'est attaché à la promotion de la proposition de loi de M. André qui tendait à régler ce problème et dans le cadre de laquelle s'insérerait la question qui tient à cœur à M. Van Roye et me préoccupe également. J'ai toujours prêté mon concours positif à ces discussions.

Ici, il s'agit d'un projet de loi sur les congés politiques dans les pouvoirs locaux. Nous nous limitons à cet objet et je répète que l'amendement de M. Van Roye n'a été appuyé par aucun membre de la commission, lors du vote qui a précédé la rédaction du rapport avant le débat en séance publique.

M. le Président. — Le vote sur l'amendement est réservé.

De stemming over het amendement is aangehouden.

De heren Vandezande en Luyten stellen volgend amendement voor :

« Aan het eerste lid van dit artikel een 6° toe te voegen, luidende :

« 6° Lid van de Kamer van volksvertegenwoordigers of van de Senaat : voltijds voor ambtenaren of personen bezoldigd door de Schatkist. »

« Compléter le premier alinéa de cet article par un 6° libellé comme suit :

« 6° Membre de la Chambre des représentants ou du Sénat : à temps plein pour les fonctionnaires ou les personnes rémunérées à charge du Trésor. »

Het woord is aan de heer Luyten.

De heer Luyten. — Mijnheer de Voorzitter, hoewel de inhoud van ons amendement voor een deel overeenstemt met het vorige en we het antwoord kunnen vermoeden, zullen we het accent anders leggen en zullen onze kansen wellicht stijgen. De minister heeft immers geantwoord dat er voor het amendement van de heer Van Roye geen enkele steun in de commissie was. Indien ik mij niet vergis, waren er voor ons amendement vijf ja-stemmen. Met een wat steviger aanpak hier kan het misschien worden goedgekeurd.

Mijnheer de Vice-Eerste minister, we willen opnieuw het ongenoegen dat in uw afwezigheid is geformuleerd door collega Vandezande uiten. Om niet in herhaling te vervallen, zullen we het samenvatten in één zin. U zegt : wat u vandaag vraagt, zullen we morgen behandelen en, wanneer het morgen is, antwoordt u dat we daarover gisteren hebben gesproken. Maar de oplossing blijft uit.

Misschien zal de wijsheid stijgen naargelang er meer inzicht komt. Ik heb uw voorganger horen zeggen dat 90 pct. van de concrete gevallen eigenlijk met het desbetreffend ontwerp worden opgelost. Hij steunde daarbij op statistieken. Hij gebruikte het woord « democratie » die nu beter zou kunnen functioneren. In ons stelsel is dat de parlementaire democratie. Wat wij voorstellen, zou nu naar de *calendas graecas* worden verwezen, onder het voorwendsel dat de zaak morgen voor het Parlement zal worden opgelost.

Ik lees trouwens in het verslag dat u in de commissie zou hebben verklaard dat in het oorspronkelijk ontwerp ook het politiek verlof voor een parlementair mandaat was ingeschreven, maar dat men er is op teruggekomen. In de oorspronkelijke visie was het dus blijkbaar wel mogelijk. Waarom zouden we die visie niet kunnen overnemen ?

Er zijn hiervoor twee basisargumenten. In de eerste plaats is er het democratisch functioneren op het voornaamste niveau, namelijk de parlementaire vertegenwoordiging. De uitoefening hiervan moet mogelijk worden gemaakt voor mensen die we steeds horen loven. We krijgen te horen dat we toch zo een degelijk ambtenarenkorps hebben in dit land. De inbreng van hun bekwaamheid zou volgens mij zo spoedig mogelijk moeten kunnen gebeuren, met een voltijds politiek verlof, zoals dat voor andere belangrijke functies, lid van de bestendige deputatie, voorzitter van de Duitse Raad enzovoort, het geval is, zonder de wet op de onverenigbaarheden af te wachten. Misschien zouden we aldus, mijnheer de minister, en dat is belangrijk voor het functioneren van de parlementaire democratie, het absentisme zien dalen. Indien die ambtenaren de kans krijgen door het politieke verlof full-time hun parlementair mandaat uit te oefenen, zouden we hier misschien, wanneer zij zitting hebben in het Parlement, met minder absentisme te maken hebben.

Na vier jaar ervaring is, volgens mij, het absentisme één van de grootste plagen van deze vergadering. Indien we hierbij rekening houden met de bekwaamheid die we de ambtenaren steeds toeschrijven, zou hun aanwezigheid hier een degelijke verbetering voor onze parlementaire democratie kunnen zijn.

Om die redenen doen we toch een poging om u van inzicht te doen veranderen. Misschien is het, chronologisch gezien, zelfs uw laatste kans. (*Applaus op de banken van de Volksunie.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Geldolf.

De heer Geldolf. — Mijnheer de Voorzitter, het gaat over twee amendementen, enerzijds, het amendement van de heer Van Roye en, anderzijds, het amendement van de heer Vandezande. Ik meen dat de minister ietwat te optimistisch was toen hij zei dat het amendement van de heer Van Roye in de commissie geen stem heeft gehaald. Aangezien de heer Van Roye maar als waarnemer in de commissie zitting had, kon hij bijgevolg niet voor de door hem voorgestelde tekst stemmen. Dat is dus geen argument. Voorts merk ik op dat wij nog gezegd hebben dat wij met een deel ervan akkoord konden gaan dat wij een amendement wensten in te dienen in de zin van dat van de heer Vandezande, dat een deel van het amendement van de heer Van Roye overneemt. Wij hebben het uiteindelijk niet ingediend omdat de tekst al was voorgesteld door een andere partij.

Waarom kunnen wij het amendement van de heer Van Roye niet in zijn geheel aannemen ? Omdat in het 6^e en het 7^e een aantal andere elementen zitten. Men spreekt van de gemeenschaps- of de gewestraden. Dat is echter een bevoegdheid die niet onder het Nationale Parlement ressorteert. Wat de executieve van een gemeenschap of een gewest betreft, heeft men in de praktijk met trapsgewijze aanduidingen rekening te houden en zijn de betrokkenen dus eigenlijk lid van die andere assemblée. Dat is het probleem verschuiven.

U hebt zich vergist, mijnheer de Vice-Eerste minister, wanneer u in uw antwoord zei dat het hier alleen gaat over lokale besturen. Dat is niet waar. Gedeputeerden zijn geen lid van een lokaal bestuur vermits een provincie geen lokaal bestuur is. De provincieraden worden verkozen samen met de wetgevende verkiezingen. Dit ontwerp slaat ook op de bestendige deputatie. Het gaat dus niet alleen over lokale besturen. U was bij het begin van deze vergadering niet aanwezig, u hebt zich laten vervangen door een minister die met deze materie totaal niets te maken heeft. Wij hebben daarstraks zeer duidelijk gezegd dat wij niet goed begrijpen waarom dit ontwerp niet van toepassing is voor leden van Kamer en Senaat dan wanneer het wel wordt toegepast voor grote mandaten, zoals dat van burgemeester of schepenen van een

grote stad of voor het mandaat van gedeputeerde. Vorige week hebben wij ons vermeld in de tijd van uw verre voorvaders, mijnheer de minister, menende dat u zich achter privileges uit die tijd verstopte.

Mag ik in herinnering brengen dat het een aloude socialistische eis is te zorgen dat een ieder lid van het Parlement zou kunnen worden wanneer hij daartoe bekwaam is, ongeacht zijn materiële mogelijkheden ? Er is in de eerste Grondwet die in de tijd van uw voorvaders is gemaakt, een zeer eigenaardig paradox. Konden tot senator worden verkozen zij die een bepaald bedrag aan belastingen betaalden. Feitelijk was toen het aantal personen die een dergelijke belasting betaalden niet hoger dan het aantal te verkiezen senatoren. Een senator werd dus in werkelijkheid niet verkozen; hij werd aangewezen. De voorwaarden waaraan moet worden voldaan om kamerlid te kunnen worden waren anders. Men kon theoretisch als kamerlid worden verkozen, zelfs wanneer men niet stemgerechtigd was. Dat was het compromis van de Grondwet van het Nationaal Congres waarin uw voorvader zitting had — ik weet niet of hij daarvoor verantwoordelijk was, ik durf er zelfs aan te twifelen — voor die té ver gaande schijn-democratie.

De heer Luyten. — Atavistisch !

De heer Geldolf. — Stellen dat iedereen kan worden verkozen, maar dat degenen die ze aanwijzen er niet voor kunnen stemmen, is al te gek om los te lopen.

In de loop der tijden heeft er zich een evolutie voltrokken. Ook voor de senatoren is men van die remmen afgestapt. Wij hebben daarvoor nog een relikwie gezien vóór enkele maanden bij de aanwijzing van een opvolger. Wij hopen dat door het aannemen van het amendement van de heren Vandezande en Luyten het probleem definitief van de baan zal zijn.

Om echter de democratie ter zake volledig te maken, is het nodig dat ook de leden van de Wetgevende Kamers om het even waar kunnen worden gerecruteerd en dat zij hun toekomstmogelijkheden niet hoeven te vergooiden om in het Parlement zitting te kunnen hebben. Dat is de reden waarom het amendement-Vandezande-Luyten vijf stemmen voor heeft gekregen in de commissie. Wij hopen dat het zal worden aangenomen in de openbare vergadering. Dat kan niet anders wanneer men een beetje de geest tot democratisering ter zake volgt. (*Applaus op de socialistische banken en op de banken van de Volksunie.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan Vice-Eerste minister Nothomb.

De heer Nothomb, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken en Openbaar Ambt. — Mijnheer de Voorzitter, zoals ik al heb aangestipt, zijn de bepalingen van dit wetsontwerp niet van toepassing op de parlementsleden.

De heer Luyten moet ik op het volgende attent maken.

De heer Vandezande. — Ik heb het amendement toegelicht, mijnheer de Vice-Eerste minister.

De heer Nothomb, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken en Openbaar Ambt. — De heer Luyten heeft het toch namens u hier op de tribune verdedigd.

De heer Vandezande. — Mijnheer de Vice-Eerste minister, u blijkt niet aandachtig te hebben geluisterd naar wat ik in het begin van de bespreking heb gezegd.

De heer Nothomb, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken en Openbaar Ambt. — Mijnheer Vandezande, tot mijn groot spijt was ik tijdens uw uiteenzetting opgehouden in de Kamer van volksvertegenwoordigers. Het spijt mij werkelijk want ik ben altijd erg benieuwd naar wat u hier en ook elders te zeggen hebt.

De heer Vandezande. — *C'est pire qu'un crime, c'est une faute.* U hebt mij belogen.

De heer Nothomb, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken en Openbaar Ambt. — Dat doe ik nooit.

Hoe het ook zij, ik zal al uw opmerkingen eens herlezen en u te gelegener tijd antwoorden.

Nu antwoord ik op wat de heer Luyten heeft gezegd over uw gemeenschappelijk amendement.

De heer Luyten. — Wij vormen een geesteseenheid, mijnheer de Vice-Eerste minister.

De heer Nothomb, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken en Openbaar Ambt. — Over de onverenigbaarheden staat in paragraaf 2 van artikel 1 het volgende : « De in paragraaf 1 bedoelde personeelsleden kunnen slechts politiek verlof bekomen mits naleving van de onverenigbaarheden en verbodsbepalingen die krachtens wettelijke of reglementaire beschikkingen op hen toepasselijk zijn. »

Dat geldt ook voor de parlementsleden, maar dat is dan volgens een andere wet alsook voor sommige ambtenaren, bijvoorbeeld de ambtenaren van Financiën. Zij kunnen geen mandaat op het lokale vlak uitoefenen.

In ieder geval verandert het wetsontwerp dat wij nu bespreken niets aan de onverenigbaarheden.

Er werd een opmerking gemaakt over de term « lokale besturen ». Onder de huidige legislatuur werd een wet aangenomen waarbij de voordij werd verlicht te aanzien van de provincies en de gemeenten. Er wordt niet meer gesproken van « ondergeschikte besturen » maar van « lokale besturen ». In die zin spreek ik van gemeenten en provincies en ook, bijvoorbeeld, van agglomeratieraden.

M. le Président. — Le vote sur l'amendement et le vote sur l'article 6 sont réservés.

De stemming over het amendement en de stemming over artikel 6 zijn aangehouden.

Artikel 7 luidt :

Art. 7. In afwijking van artikel 1, § 1, eerste lid, worden de personeelsleden van de overheidsdiensten die geen voltijds ambt uitoefenen niettemin met voltijds politiek verlof van ambtswege gezonden voor de uitoefening van een in artikel 6, eerste lid, bepaald politiek mandaat voor zover daaraan een politiek verlof van ambtswege beantwoordt waarvan de duur ten minste de helft van een voltijds ambt behoort.

Art. 7. Par dérogation à l'article 1er, § 1er, premier alinéa, les membres du personnel de services publics qui n'exercent pas une fonction à temps plein sont néanmoins mis en congé politique d'office à temps plein pour l'exercice d'un mandat politique prévu à l'article 6, alinéa 1er, pour autant qu'y corresponde un congé politique d'office d'au moins la moitié d'un emploi à temps plein.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 8. Voor de toepassing van artikel 3, 1°, 2°, 3° en 4°, artikel 5, 1°, 2° en 4°, en artikel 6, 1° en 2°, wordt het aantal inwoners bepaald overeenkomstig de bepalingen van de artikelen 19 en 130 van de gemeentewet.

Art. 8. Pour l'application de l'article 3, 1°, 2°, 3° et 4°, de l'article 5, 1°, 2° et 4°, et de l'article 6, 1° et 2°, le nombre d'habitants est déterminé conformément aux dispositions des articles 19 et 130 de la loi communale.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 9. Het personeelslid dat voor de uitoefening van een mandaat van burgemeester, schepen of voorzitter van een raad voor maatschappelijk welzijn recht heeft op politiek verlof waarvan de duur niet de helft van een voltijds ambt overschrijdt, kan, op zijn aanvraag, een halftijds of voltijds politiek verlof bekomen.

Het personeelslid dat voor de uitoefening van een in het eerste lid vermeld mandaat recht heeft op een halftijds politiek verlof, kan, op zijn aanvraag, voltijds politiek verlof bekomen.

Het politiek verlof dat in toepassing van het eerste en tweede lid kan worden verkregen, wordt gelijkgesteld met politiek verlof van ambtswege wat betreft de weerslag welke het heeft op de administratieve en geldelijke toestand van het personeelslid.

Art. 9. Le membre du personnel qui, pour l'exercice d'un mandat de bourgmestre, d'échevin ou de président d'un conseil de l'aide sociale, bénéficie d'un congé politique dont la durée n'excède pas la moitié d'un emploi à temps plein, peut, à sa demande, obtenir un congé politique à mi-temps ou à temps plein.

Le membre du personnel qui, pour l'exercice d'un mandat visé à l'alinéa 1er, bénéficie d'un congé politique à mi-temps, peut, à sa demande, obtenir un congé politique à temps plein.

Le congé politique qui peut être obtenu en application des alinéas 1er et 2 est assimilé à un congé politique d'office pour les effets qu'il produit sur la situation administrative et pécuniaire du membre du personnel.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 10. § 1. De periodes gedekt door een facultatief politiek verlof of een politiek verlof van ambtswege worden niet bezoldigd. Zij worden niettemin in aanmerking genomen voor de berekening van de geldelijke anciënniteit.

Voor de berekening van de statutaire anciënniteiten worden de volgende verminderingen toegepast :

Aantal dagen facultatief politiek verlof of politiek verlof van ambtswege per jaar	Vermindering per jaar
Minder dan 24 dagen	geen
Van 24 tot minder dan 48 dagen	1 maand
Van 48 tot minder dan 72 dagen	2 maanden
Van 72 tot minder dan 96 dagen	3 maanden
Van 96 tot minder dan 120 dagen	4 maanden
Van 120 tot minder dan 144 dagen	5 maanden
144 dagen	6 maanden
Meer dan 144 dagen	12 maanden

De Koning kan bepalen wat onder statutaire anciënniteiten moet worden verstaan.

Voor het tijdelijk of het bij arbeidsovereenkomst aangeworven personeelslid gelden de termijnen van facultatief politiek verlof of politiek verlof van ambtswege als periodes van dienstschorsing die niettemin moeten worden beschouwd als voor bevordering tot een hogere wedde in aanmerking komende diensten.

§ 2. Indien niet-bezoldigde politieke verlopen bedoeld in § 1, in de periode vallen die in aanmerking komt voor de vaststelling van de gemiddelde wedde die tot grondslag dient voor de berekening van het rustpensioen, dan wordt die wedde vastgesteld alsof de betrokkene in dienstactiviteit zou zijn gebleven gedurende de bedoelde periodes en hij daadwerkelijk de wedde zou genoten hebben, zoals bepaald overeenkomstig de voormelde § 1.

Art. 10. § 1er. Les périodes couvertes par un congé politique facultatif ou un congé politique d'office ne sont pas rémunérées. Elles sont cependant prises en considération pour le calcul de l'ancienneté pécuniaire.

Pour le calcul des anciennetés statutaires, les réductions suivantes sont appliquées :

Nombre de jours couverts annuellement par un congé politique facultatif ou un congé politique d'office	Déduction annuelle
Moins de 24 jours	néant
De 24 à moins de 48 jours	1 mois
De 48 à moins de 72 jours	2 mois
De 72 à moins de 96 jours	3 mois
De 96 à moins de 120 jours	4 mois
De 120 à moins de 144 jours	5 mois
144 jours	6 mois
Plus de 144 jours	12 mois

Le Roi peut définir ce qu'il y a lieu d'entendre par anciennetés statutaires.

Pour l'agent temporaire ou contractuel les périodes couvertes par un congé politique facultatif ou un congé politique d'office constituent des périodes de suspension de service à considérer néanmoins comme services admissibles en vue de l'avancement de traitement.

§ 2. Si des congés politiques non rémunérés visés au § 1er se situent dans la période prise en considération pour la détermination du traitement moyen servant de base au calcul de la pension de retraite, ce traitement est établi comme si l'intéressé était demeuré en activité de service au cours desdites périodes et avait effectivement bénéficié du traitement fixé conformément au § 1er précité.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 11. Het politiek verlof eindigt uiterlijk op de laatste dag van de maand die volgt op die tijdens welke het mandaat een einde neemt.

Vanaf dat ogenblik, herkrijgt de belanghebbende zijn statutaire of contractuele rechten. Het personeelslid dat in zijn betrekking niet werd vervangen, bezet die betrekking wanneer het zijn dienst hervat. Indien het personeelslid wel is vervangen, wordt het voor een andere betrekking aangewezen overeenkomstig de regelen die inzake weder tewerkstelling en mobiliteit op hem van toepassing zijn.

Art. 11. Le congé politique expire au plus tard le dernier jour du mois qui suit celui de la fin du mandat.

A ce moment, l'intéressé recouvre ses droits statutaires ou contractuels. S'il n'a pas été remplacé dans son emploi, il occupe cet emploi lorsqu'il reprend son activité. S'il a été remplacé, il est affecté à un autre emploi conformément aux dispositions qui lui sont applicables en matière de réaffectation et de mobilité.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 12. Het personeelslid mag na zijn wederopneming zijn wedde niet cumuleren met voordelen die verbonden zijn aan de uitoefening van een politiek mandaat als bedoeld in artikel 6 en die een wederaanpassingsvergoeding uitmaken.

Art. 12. Après sa réintégration, le membre du personnel ne peut pas cumuler son traitement avec des avantages qui sont liés à l'exercice d'un mandat politique visé à l'article 6 et qui tiennent lieu d'indemnité de réadaptation.

— Aangenomen.

Adopté.

M. le Président. — Par voie d'amendement, M. Van Roye propose l'insertion du nouvel article 13 que voici :

« **Art. 13.** La présente loi entre en vigueur le jour de sa publication au *Moniteur belge*. Elle s'applique aux parlementaires en fonction et modifie l'article 1er de la loi du 6 août 1931 établissant des incompatibilités et des interdictions concernant les ministres, anciens ministres et ministres d'Etat, les membres et anciens membres des Chambres législatives. »

« **Art. 13.** Deze wet treedt in werking de dag van haar bekendmaking in het Belgisch Staatsblad. Zij is van toepassing op de zittende parlementsleden en wijzigt artikel 1 van de wet van 6 augustus 1931 houdende vaststelling van de onverenigbaarheden en ontzeggingen betreffende de ministers, gewezen ministers en ministers van State, alsmede de leden en de gewezen leden van de Wetgevende Kamers. »

La parole est à M. Van Roye.

M. Van Roye. — Monsieur le Président, le nouvel article 13 est en réalité un corollaire à l'amendement que j'ai présenté à l'article 6 mais aussi à ceux déposés par MM. Vandezande et Luyten. En effet, si ceux-ci étaient adoptés, l'article 13 deviendrait d'application.

La première phrase de mon amendement précise que la présente loi entre en vigueur le jour de sa publication au *Moniteur belge*. Il me paraît, en effet, indispensable d'agir rapidement et de préciser la date à laquelle cette loi sera d'application.

Mon amendement stipule, par ailleurs, que cette loi s'applique aux parlementaires en fonction et modifie l'article premier de la loi du 6 août 1931 établissant des incompatibilités et des interdictions concernant les ministres, anciens ministres et ministres d'Etat, les membres et anciens membres des Chambres législatives.

En effet, vous aviez formellement promis en commission de l'Intérieur que le projet de loi dont nous discutons résoudrait le problème des incompatibilités en modifiant l'article premier de la loi du 6 août 1931, ce qui n'est pas le cas. Par conséquent, ce nouvel article 13 me paraît indispensable pour pallier ce manquement. (*Applaudissements sur les bancs Ecolo-Agalev.*)

De Voorzitter. — Bij wijze van amendement stellen de heren Geldolf en De Baere volgend subamendement voor op het amendement van de heer Van Roye :

« In dit artikel, na de woorden « zij is van toepassing op de zittende parlementsleden » toe te voegen de woorden : « en op de leden van de bestendige deputaties. »

« A cet article, après les mots « elle s'applique aux parlementaires », insérer les mots « et aux membres des députations permanentes. »

Het woord is aan de heer Geldolf.

De heer Geldolf. — Mijnheer de Voorzitter, ons subamendement strekt ertoe aan het amendement van de heer Van Roye na de woorden « zij is van toepassing op de zittende parlementsleden » toe te voegen de woorden : « en op de leden van de bestendige deputaties ». Het spreekt vanzelf dat het hier gaat over de zittende leden van de bestendige deputaties. In de Franse tekst van mijn subamendement heeft men het over « parlementaires » in plaats van over « parlementaires siégeant... » Dat moet worden rechtgezet. De Nederlandse tekst moet luiden : « en op de zittende leden van de bestendige deputaties ». Het woord « zittende » is weggevalen. Dat is een vergetelheid van mijnentwege. Indien men deze maatregel toepast op de zittende parlementsleden, moet hij eveneens van toepassing zijn op de zittende leden van de bestendige deputaties, die wel in het wetsontwerp worden vermeld.

M. le Président. — Nous veillerons à ce que la traduction soit parfaite.

La parole est à M. Nothomb, Vice-Premier ministre.

M. Nothomb, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique. — Monsieur le Président, cette loi sera normalement d'application dix jours après sa publication au *Moniteur belge*. Cela n'a pas beaucoup de sens d'avancer la date de son entrée en vigueur.

Par ailleurs, l'amendement de M. Van Roye, déposé dans l'hypothèse où d'autres amendements précédents seraient adoptés, n'a pas de raison d'être puisque ceux-ci, qui visent les ministres, anciens ministres, ministres d'Etat, les membres et anciens membres des Chambres législatives, sont sans objet. Par conséquent, je demande le rejet de l'amendement.

Wat het subamendement van de heer Geldolf betreft, zie ik geen verschil tussen zittende en *en fonction*. De heer Geldolf spreekt over de bestendige deputaties maar in het amendement van de heer Van Roye is hiervan geen sprake. Ik begrijp dus niet goed de bedoeling van het subamendement van de heer Geldolf.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Geldolf.

De heer Geldolf. — Mijnheer de Vice-Eerste minister, in het amendement van de heer Van Roye wordt alleen gesproken over parlementsleden. Door de aanvaarding van mijn subamendement zou aan het amendement van de heer Van Roye ook de leden van de bestendige deputaties worden toegevoegd.

De Voorzitter. — Het woord is aan Vice-Eerste minister Nothomb.

De heer Nothomb, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken en Openbaar Ambt. — Het amendement van de heer Van Roye heeft geen zin en ik veronderstel derhalve dat het niet zal worden goedgekeurd. Een subamendement, mijnheer Geldolf, zal dus vermoedelijk hetzelfde lot ondergaan. Het is niet nodig hier te spreken over de leden van de bestendige deputaties. De kwestie van de parlementsleden en van de gedeputeerden dient niet in dit wetsontwerp te worden opgelost. De logica zelf van het ontwerp vraagt dat de tekst die in de commissie is aangenomen, ook hier zou worden goedgekeurd.

M. le Président. — Le vote sur l'amendement et le vote sur le sous-amendement sont réservés.

De stemming over het amendement en de stemming over het subamendement zijn aangehouden.

Bij wijze van amendement stellen de heren Geldolf en De Baere voor volgend nieuw artikel 14 in te lassen :

« **Art. 14.** De Koning neemt de nodige beschikkingen om in de lijn van artikel 13 de pensioenbeschikkingen met betrekking tot de periode waarin een openbaar ambt werd uitgeoefend, voor de zittende parlementsleden en voor de leden van de bestendige deputatie, de beschikkingen van deze wet conform te maken. »

« **Art. 14.** Le Roi prend les mesures nécessaires pour que, dans la ligne de l'article 13, les dispositions en matière de pension relatives à la période durant laquelle un mandat public a été exercé soient rendues conformes, pour les parlementaires en fonction et les membres de la députation permanente, aux dispositions de la présente loi. »

Het woord is aan de heer Geldolf.

De heer Geldolf. — Mijnheer de Voorzitter, bij de algemene bespreking hebben wij gewezen op het aspect retroactiviteit. De plaatsvervangende minister heeft hierop geantwoord door te spreken over de retroactiviteit in het algemeen. Wij hebben hem dan doen opmerken dat het zeer concreet ging over de pensioenregeling, niet over de retroactiviteit in het algemeen.

Uiteraard heeft het nieuwe artikel 14 alleen zin wanneer ook het nieuwe artikel 13 wordt aangenomen. Artikel 14 ligt immers in het verlengde van artikel 13 en luidt : « De Koning neemt de nodige beschikkingen om in de lijn van artikel 13 de pensioenbeschikkingen met betrekking tot de periode waarin een openbaar ambt werd uitgeoefend, voor de zittende parlementsleden en voor de leden van de bestendige deputatie, de beschikkingen van deze wet conform te maken. »

Mijnheer de minister, wij geven er ons rekenschap van dat dit een zeer complexe materie is en om u niet het argument aan de hand te doen dat u niet zo maar een artikel aan de wet kan toevoegen, zeggen wij nadrukkelijk dat deze zaak bij koninklijk besluit kan worden geregeld. Mijnheer de minister, u beschikt dus over alle vrijheid om het in de gewenste vorm te gieten na de hele desbetreffende wetgevingen te hebben uitgeplozen. Hoe u het doet is ons gelijk, als u het maar doet.

M. le Président. — La parole est à M. Nothomb, Vice-Premier ministre.

M. Nothomb, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique. — Monsieur le Président, je ne puis que confirmer que le présent projet de loi ne concerne ni les congés des parlementaires ni accessoirement ceux des députés permanents. Le nouvel article 14 proposé par M. Geldolf me paraît dès lors inutile.

M. le Président. — Il sera procédé ultérieurement au vote sur cet amendement, au vote sur les articles réservés ainsi qu'au vote sur l'ensemble du projet de loi.

Wij stemmen later over dit amendement, over de aangehouden artikelen en over het ontwerp van wet in zijn geheel.

Nous voici arrivés à la fin de nos travaux pour ce matin.

Le Sénat se réunira cet après-midi à 14 heures.

De Senaat vergadert opnieuw deze namiddag te 14 uur.

La séance est levée.

De vergadering is gesloten.

(La séance est levée à 12 heures.)

(De vergadering wordt gesloten te 12 uur.)

3398